

BØRNETEATER

NR. 122 • SEPTEMBER 2002

avisen

Stilhed før stormen?

Kulturminister Brian Mikkelsen har opgivet en hurtig revision af teaterloven

Side 2-3

Dialogen der blev væk

Corona Danseteater og Artibus er i gang med den nye sæson – en million støttekroner og nogle illusioner fattigere

Side 4-5

Spirende dramatik

Rapport fra tredje kuld i BørneTeaterSammenslutningens væksthus-projekt for dramatikerspirer

Side 7

Lige til at anmelde

Syv børneteaters nye forestillinger underkastes kritisk forbrugerorientering

Side 8-11

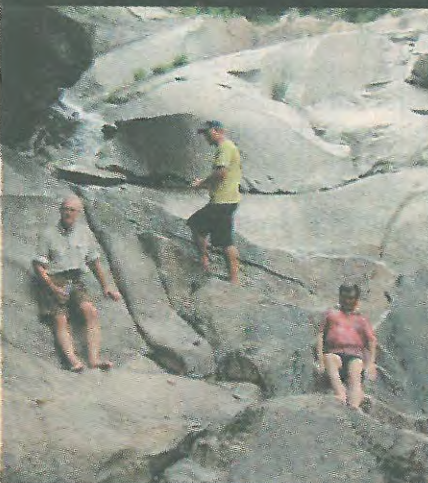

Stemming i Seoul

En lille flok danskere var med til at sætte præg på ASSITEJ's 14. verdenskongres i Sydkoreas hovedstad. Det blev en stor og udbytterig oplevelse, da organisationen for alverdens børneteatre for første gang afviklede sin kongres i et asiatisk land.

S. 12-13

Fotos: Klaus Eggert

Stor ståhej for ingenting

Af Carsten Jensen
Tegning: Bob Katzenelson

Kulturminister Brian Mikkelsen har haft travlt, rigtig travlt, med at sætte sit præg på kulturpolitikken og de løbende diskussioner i kulturlivet. Hurtige udmeldinger om dette og hint – og handlinger, der har sat sindene i kog. Nedskæringer over hele linjen og nedlæggelse af diverse nævn og udvalg er blevet fulgt op af eklatante politiske nederlag: Rigsarkivet, medieforliget og røret om bibliotekspengene (der i øvrigt kostede denne skribent 4.645,16 kroner – tak, Brian!).

Og så selvfølgelig den teaterlovsrevision, der fra starten blev annonceret som et totalt brud med alle hidtidige principper og hellige køer. Væk med refusionsordning og abonnementsordning og Det Rejsende Børneteater (RBOT) og Udvalget for Børneteater (UBOT) og ind med helt nye tiltag og private initiativer. Der var lagt op til store forandringer – hvoraf nogle virkede uovervejede og andre kunne tænkes at føre til nye, spændende måder at strukturere teaterlivet på.

Teatercentrum fortsætter

Den store omlægning af teaterloven skulle for alvor indledes dette efterår, men nu er alt blevet stille. Brian Mikkelsen har opgivet en hurtig revision af loven. Vist dels i erkendelse af at det er mere kompliceret, end han lige havde regnet med, dels fordi han og Kulturministeriet har rigtig mange andre opgaver at se til.

Det betyder, at Kulturministeriet p.t. så blot har gang i to ting vedrørende teaterloven: De nødvendige rettelser som konsekvens af den ændrede kunststøttestruktur og den nødvendige tillem্পning af abonnementsordningen som følge af de dikterede besparelser.

Ministeriet har således officielt meddelt UBOT, at der p.t. »ikke er konkrete planer for teaterlovsændringer, der ændrer UBOT«. Det betyder her og nu, at UBOT's sekretariat, Teatercentrum, ikke er luknings-truet og kan gå videre med realitetsforhandlinger med mulige værtsbyer til de kommende års festivaler, ligesom man fortsætter som udgiver af teaterkataloget Den Røde Brochure og nærværende Børneteateravis.

Til gengæld arbejdes der med planer om at lade Teatercentrum ændre status til selvejende institution med egen bestyrelse i stedet for at være et direkte udvalg under ministeriet. Det vil betyde, at UBOT som udvalg nedlægges, men at Teatercentrum føres videre som selvstændig enhed – formodentlig med samme tilskud fra Kulturministeriet som for indeværende (se også UBOT's klumme side 13).

Ny model for abonnementsordning

Med lov-opbremsningen vil også den nuværende refusionsordning for børneteater fortsætte, tillige med abonnementsordningen – der dog er ophævet pr. 1. august 2003 som led i gennemførelse af de kulturmi-

Først skulle hele teaterloven omkalfatres, refusionsordningen afskaffes og RBOT nedlægges. Så blev der lagt an til en hurtig, men lidt mindre drastisk revision af loven – og nu er det hele udskudt, mens kulturministeren koncentrerer sig om andre ting

nisterielle besparelser.

Ordningen, der tidligere var en procentdel, men for nuværende er et fast beløb pr. billet, er et publikumstilskud, der af teaterforeningerne anses for at være essentielt for deres mulighed for at sælge teaterkunst i provinsen.

De involverede parter – teaterarrangørerne og de turnerende teatre – ser selvfølgelig gerne, at selv det reducerede beløb til ordningen ikke forsvinder fra området. Derfor arbejdes der p.t. på højtryk med at finde en model, der både sikrer en overgangsordning fra 1. august 2003 og til en egentlig lovrevision er fuldbragt – men også med en model, der kan skrives direkte ind i en ny teaterlov.

Efter forlydender søger man at finde en samlet løsning for provinsens teaterliv, således at de, der i dag står for de lokale teatertilbud, (teaterforeningerne, kulturhuse og kongrescentre m.fl.) finder sammen.

Det har hidtil været en konkurrenceforvridende torn i øjet på mange kulturhuse og kongrescentre, at de lokale teaterforeninger har haft hånd- og halsret over abonnementsordningen (selvom man nogle steder har etableret samarbejde). Grunden til dette monopol har været, at mange kulturhuse/kongrescentre m.fl. jo også har shows og arrangementer, der ikke er teater i teaterlovens forstand og

derfor ikke må indgå i abonnementsordningen

Det specielle ved børneteater som medie er også, at man selv skal vælge det. Det kommer ikke til én – man skal selv komme til det.

Man kan ikke spille børneteater i BonBonland ved siden af forlystelserne – som kulturministeren foreslog i sin åbningstale til Børneteaterfestivalen – fordi børneteater harmonerer dårligt med markedsmekanismerne. Ingen ville foreslå Peter Langdal, at han skulle spille et Noren-stykke i Føtex lørdag eftermiddag, fordi folk jo er der alligevel. Det er i den grad en nedvurdering af børnene og børneteateret at komme med sådan en udmelding. Samfundet må simpelthen tage sit ansvar på sig og spille teater for børn, der ikke ligestiller det med en rutschebane. Staten har også et ansvar for at danne børnene – på samme måde som forældrene har det

(BTS-formand Michael Ramløse i »Veje til visionerne«)

Man tager med den ene hånd og...

Kunststøtteordningen, der træder i kraft fra 1. januar, indvirker også på den nuværende teaterlov, al den stund det overordnede Kunstrådet med formand og fagudvalgsrepræsentanter overtager den direkte magt fra Teaterrådet og de nuværende råd for billedkunst, litteratur og musik – der så bliver fagudvalg med indstillingsret.

Det forventes, at det nu-

BØRNETEATER

avisen

ISSN: 0900-0291

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Suomisvej 2,2
1927 Frederiksberg C
Tlf: 35 30 44 00
Fax: 35 30 44 01
e-mail: info@teatercentrum.dk
hjemmeside:
www.teatercentrum.dk

REDAKTION:

Carsten Jensen (ansvarshavende)

LAYOUT: Ulf Skov

TRYK: Trykcentralen Fyn A/S

DISTRIBUTION: Børneteateravisen (4 numre årligt) samt Den Røde Brochure (udkom-

mer i april) sendes gratis til alle institutioner, skoler og andre potentielle aftagere af børneteater. Private abonnenter betaler 98 kroner årligt. Bestilling og afbestilling foretages skriftligt til Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring og udeblevne numre rettes i første omgang til det lokale postkontor.

BTA 123: Næste nummer

udkommer nov./dec. 2002

DEADLINE: 10. november 2002

ANNONCER: Aftales senest en uge før deadline

Redaktionen af dette nummer er afsluttet 2. september 2002

værende Teaterråd laver sine indstillinger og prioriteringer for sæson 2003-04 op til årsskiftet og så måske vælger at træde tilbage, så nye medlemmer til det nye »fagråd« kan komme til. Teaterrådets nuværende periode ophører under alle omstændigheder til næste sommer.

Men her og nu er der altså en ny støttefordeling at tage vare på i besparelsernes ugenerøse tegn. I år måtte rådet jo barbere 15 procent af sine bevillinger, det nys fremlagte finanslovsforslag opererer med endnu mindst tre procents nedskæring. I kroner betyder det, at Teaterrådets pulje decimeres fra cirka 62 til 60 millioner kroner. Og det vil andet andet lige betyde færre penge til børneteatrene.

Med mindre altså at nogle af de 40 millioner kroner, der i finansloven er afsat til det nye Kunstråds tværfaglige aktiviteter kan kanaliseres over til teater for børn og unge. Pengene er dog efter sigende primært rettet ind mod musik og litteratur, men det kan et vel-tænkt lobby-arbejde måske rette lidt op på.

Og mens vi er ved færre kroner, så betyder besparelserne også, at RBOT-ordningen får omkring 370.000 kroner mindre at gøre godt med til de opsøgende børneteatre. Amterne vil ikke kompensere for regeringens planlagte nedskæring på 185.000 kroner og jvf. RBOT's ligefordelingsprincip ryger et tilsvarende beløb så fra amterne.

Ideer til teaterlov

Men kulturministerens udsættelse af teaterlovsrevisionen betyder, at der nu bliver god tid til at tænke tanker og smede rænker og komme med forslag til teaterlov.

Og her har teatertidsskriftet Teater 1 – der i øvrigt modtager sin driftskapital via Teaterrådet – venligst

gjort en del af forarbejdet ved i juni måned at udsende et glimrende særnummer, »Veje til visionerne – en teaterpolitisk pamflet«, hvori aktører omkring den danske scenekunst (formidlere, forskere, instruktører, skuespillere, dansere, koreografer teaterdirektører og organisationsfolk med flere – samt diverse politikere – giver nogle status-beretninger og bud på indhold i teaterloven.

Lige til at gå til for kulturminister Brian Mikkelsen, der nu også selv ytrer sig:

»Scenekunsten skal være synlig. Hver eneste borger i landet skal vide, at tilbuddet er der, og at det er væsentligt. Vi må have pejlemærker, der er så tydelige, at de kan ses i hele landet og uden for landets grænser. Sådan et har vi i Det kongelige Teater, men vi må overveje, om der ikke også på børneteaterområdet kunne skabes et pejlemærke«.

Og det er man ikke uenig om i miljøet. Således siger skuespiller Lotte Faarup i »Veje til visionerne«:

»At få skabt et stort børneteaterhus må selvfølgelig også være en ambition. Det skal være et sted ledet af en selvstændig kunstnerisk ledelse med plads til teatrets egne produktioner og samtidig plads til gæstespil fra udlandet og provinsen. Det skal være et børnenes hus, som skabes på deres præmisser, måske med større fysiske muligheder, men aldrig på bekostning af »teater i øjenhøjde«-tanken. Et stort, levende, synligt teaterhus for børn«.

Yes – og kom så med en teaterlov, der tillader visioner. Herunder osse opfyldelse af børneteaterområdets ønske om at sikre Odsherred Teaterskole en fast plads på finansloven. Den nuværende aftale med Vestsjællands amt udløber ved udgangen af 2003, og inden da håber man at få baktet en plan om en statsfinansieret, selvejende institution på benene.

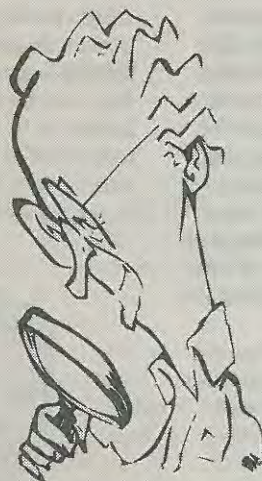
Kunstopolitikens ti bud:

- Kunstekspertise er nødvendig for en kompetent kunstadministration. Politikere hører ikke hjemme i kunstråd.
- Arbejdet i kunstråd bør baseres på armslængdeprincippet: Tildeling af fuldt ansvar i begrænsede perioder.
- Kunstarternes dialog skal sikres. Strukturerne skal samle, ikke splitte arbejdet i de enkelte kunstarter.
- Kunstnernes indflydelse på sammensætningen af kunstråd skal sikres.
- Sammenhængen mellem det internationale og det nationale arbejde inden for hver enkelt kunstart skal sikres.
- Kunstarterne er forskellige - der er ikke brug for ensartet organisering på alle områder.
- Balancen mellem stat, amt og kommune i kunstfinansieringen skal sikres.
- Kunstarterne skal ikke kæmpe indbyrdes om pengene. Der skal foreligge faste fordelingsnøgler.
- Statens Kunstfond skal bevares.
- Den tværgående og eksperimenterende kunst bør være vores fælles ansvar.

(Fra Teaterrådets beretning 2002-03)

Under Langsteds Lup

Af Jørn Langsted

En schweizisk instruktør kommer til Danmark og har efter alt at dømme fået det indtryk, at han er hyret til at forny dansk teater, hverken mere eller mindre. Ikke Det Kgl. Teater eller Shakespeare-traditionen, men dansk teater ret og slet. Da det hele er gået galt, taler teaterchefen om, at teatret skal være grænse-sprængende, og man forstår, at det var det, schweizeren var hyret til.

Men herre-du-milde: Er der da ingen grænser for, hvor selvovertværende man kan være? Hvordan kan instruktøren forestille sig, at han skal forny dansk teater gennem en enkelt opsætning af »Hamlet« på Det Kgl. Teater? Det måtte da forudsætte, at dansk teater udstømmer fra Det Kgl. som toppen på et eller andet hierarki. Hvorfor er der ingen, der har bragt ham ned på jorden og fortalt ham, at dansk teater ikke udgør sådan et hierarki, og at han såmænd bare skulle instruere en enkelt forestilling i Det Kgl. Teaters store repertoire og i den store flod af forestillinger, der ellers vælder ud af danske teatre? Og hvordan kan teaterchefen forestille sig, at det sprænger teatrets grænser at sætte et virkeligt menneske, der ikke er skuespiller, på scenen? Det er ligesom set før. Med sine udtalelser om, hvor forfærdelig grænse-sprængende for teatret, det her var, får teaterchefen bare udstillet, hvor lidt kendskab han egentlig har til teater. Kunne man ikke lave den aftale internt på Det Kgl. Teater, at chefen kun udtaler sig om administration, men overlader kunsten og udtalelser om kunsten til de kunstneriske chefer ud fra devisen: Departementschef, bliv ved din læst? Det ville da gøre det hele lidt mindre pinligt.

Men hvordan ville det schweiziske geni så forny dansk teater? Så vidt man kan læse ud af dagspressen, så ville han først og fremmest gøre det ved at sætte en mongolid kvinde til at være Ofelia eller til at være sig selv – eller måske snarere til at være sig selv, sådan som geniet syntes, hun skulle være. Han ville altså gribe tilbage til markedsgøglets udstilling af de anderledes, af »mærkelige« mennesker: Om det nu var elefantmanden, den behårede kvinde, et mongolidt par eller importerede negre, eskimoer eller hvad det nu kunne være, som en entreprenant teltholder drog land og rige rundt med og fik til at gøre »vilde« ting for at lade publikum beskue disse mærkværdigheder og få sig et godt gys. Og dermed ville instruktøren altså appellere til publikums nyfgenhed i stedet for til deres kunstneriske sans. Undskyld, men hvor plat kan man blive i sine genialt udtænkte koncepter? Det kan da godt være, at nogen af dem, der blev udstillet af markedsgøgleren, syntes, at det var helt OK, og de fik

da mad i skrutten og et sted at sove, men ingen ville vel i dag finde på at betragte det som synderlig etisk eller humant at udstille mennesker på den måde. Hvis det er den slags grænser, teaterchefen drømmer om at sprænge, så ville det være bedst at være hans grænse-sprængning foruden.

Og hvis man ville lade den mongolide kvinde være på scenen blot for at se, hvordan skuespillerne, de professionelle reagerede på det uforudsigelige, altså hvis man ville bruge kvinden til at indbygge et usikkerhedsmoment i den aftenlige forestilling, så begynder det da at blive helt uantageligt. For så handler det her om at bruge et psykisk handicappet menneske som simpel rekvisit og provokatør i instruktørens spil med skuespillerne. Selvfølgelig er det da vældig skægt at udtænke et koncept, hvor man indbygger brud med rutinen og tvinger skuespillerne til at improvisere, og selvfølgelig kan man da bilde sig selv og hinanden ind, at intet, absolut intet, må stå i vejen for det genialt udtænkte koncept. Det var jo også vældig genialt, konceptuelt og grænseoverskridende, da Lars Norén udtænkte, at to roller som nynazistiske kriminelle i hans stykke »Sju tre« på Riksteatern i Sverige i 1999 skulle spilles af to virkelige, indsatte forbrydere. Som bekendt endte dette »interessante« kunstneriske tiltag med, at de to forbrydere efter den sidste opførelse af forestillingen flygtede, begik et røveri og efterfølgende brutalt nedskød og dræbte to politibetjente.

Selvfølgelig er Noréns koncept ikke det samme som konceptet på Det Kgl. Og ingen forestillede sig tilsvarende dramatiske handlingsforløb som følge af de Hamlet-opførelser, der nu ikke bliver til noget. Men parallellen er, at man leger med alvorlige, psykiske og sociale, ting og sager, når man putter virkeligheden direkte ind på scenen. Teaterkunsten og skuespilleriet er på én og samme gang virkelighed og fiktion, skuespillerne er på én og samme gang virkelige mennesker foran vore øjne og nogen, der spiller roller, men hvis denne balance på en knivsæg bry-

des, så kan der ske katastrofer, som ingen har styr på. Det betyder faktisk, at der er ting, som man ikke bør bringe på scenen, og hvis de geniale instruktører ikke selv har en etisk og samfundsmæssig fornemmelse for det, så bør nogen, og det kunne være en teaterledelse eller en dramaturg, fortælle dem det og i sidste ende stoppe de fortænkte eksperimenter med liv og død, med psykisk handicappede. Professionelt teater er i høj grad en undersøgelsesproces, en afsøgning, en eksperimenteren med mennesker, kunstnerisk og menneskeligt. Det er en proces, der kræver enorm sensibilitet, men som også, særlig i de gentagne opførelser, kræver enorm robusthed.

Nu endte Det Kgl. Teaters »Hamlet« så i dagspressen som et medieshow. Her var hovedpointen fra teatrets side at få årsagen til instruktørens aflysning af det hele smurt af på andre parter. Instruktøren og hele chefgangen, fra teaterchef over skuespilchef og vice-ditto til chefdramaturg, drog i felten for at forklare den undrende offentlighed, at det her slet ikke handlede om etik. Det handlede om kunst og om grænse-sprængning, og dem, der ikke syntes, at det schweiziske legebarns påfund var geniale, var sort reaktion. Og de tre skuespillere, der ønskede sig fritaget fra at deltage i produktionen, fik nogen over nakken, dels for deres begrundelser, og dels fordi de i længere interviews i pressen nuancerede deres begrundelser.

Den positive lære af hele den her ståhej er imidlertid, at »Hamlet« i dagspressen »har vist, at danske skuespillere i stigende grad er tænkende, følede og talende mennesker. Det gælder for eksempel Henning Jensen og Henrik Jandorf, der forlod Hamlet-produktionen, og det gælder Jens Albinus, der valgte at blive. Og det er slet ikke så galt, at denne her sag viser, at danske skuespillere efterhånden er blevet mindre autoritære, end skuespillere var for 20-30 år siden, og end de er i nogle af vore sydlige nabolande. Selvfølgelig er der ingen, der tror, at man kan lave teater ved demokratisk håndsoprækning, men teater skabes nu bedst i tillid og i dialog. Og dialog består ikke kun i, at folk taler, men også i, at de lytter.

Og den vanvittige synsvinkel stod som sædvanlig Politikens *At tænke sig*, da man fortalte om, hvilke oplevelser publikum ville gå glip af ved Det Kongelige Duarders aflysning, nemlig en »Fægtescene mellem to synshandicappede. Udtænkt af instruktøren, som godt kunne tænke sig at se de blinde slås i en kunstnerisk sammenhæng« og »En døvstum sufflør« samt »Dekorationer udført af Mundlamme Fodmalere«.

Af Carsten Jensen

Da Teaterrådet forud for denne sæson skulle fordele sine finanslovsbeskærede støtte midler, røg traditionelt støttede teatre som Bådteatret, Comedievognen og Mariehønen som bekendt helt ud i kulden. Samtidig gav rådet det gule kort til Corona Danseteater og Artibus ved at skære en million kroner fra hver af de to velrenommerede teatres hidtidige støtte på henholdsvis 2,2 og 2,5 millioner kroner.

Med sæsonens begyndelse er den nye virkelighed blevet alvor for de to teatre – og fornyet kontakt til Teaterrådet har ikke ændret på pengenes tilstand.

De to teatres organisatori-

haft møde med (dele af) Teaterrådet – bl.a. i et forsøg på at få etableret en eller anden form for underskuds-dækning til at lappe på den dårlige økonomi, der følger i kølvandet på nedskæringerne og overholdelse af allerede indgåede aftaler. Teaterrådet har ikke villet eller kunnet give en sådan.

Ingen af teatrene har fået nogen tilkendegivelse fra Teaterrådet omkring støttetildelingen til den næste sæson, 2003-04: Får man chancen for at nå tilbage på sit »gamle« niveau, vil man blive afviklet helt rent støttemæssigt eller ...?

Til gengæld har Teaterrådet blødt op på kravet til, at den tildelte, omend altså reducerede, støtte alene

som er svær at bære som person, da jeg jo ikke har nogen gruppe bag mig. Jeg er bekymret for, om det vil belaste teatrets renommé i lang tid fremover, men jeg har alligevel valgt at se positivt fremad.«

FH: »Selvfølgelig virker det som en degradering i offentligheden, og vi ved faktisk ikke, om det også vil koste kunder, at vi nu har Teaterrådets ord på, at man ikke er tilfreds med aktivitetsniveauet, og at rådet i øvrigt er

kommende sæson. Kan man ikke lave om på de et-årige tilsagn, så burde vi i det mindste have besked mindst et år før den aktuelle sæson, så vi kunne nå at agere.«

FH: »Det har skiftende teaterråd næppe været uenige i, men hvis de har arbejdet mere for at skabe en generel stabilitet, så er det i hvert fald svært at se resultater. Mere kritisk er, at tingene er sket så sent. Det er underligt at sidde til møde og få at vide, at 'vi er ikke

godt bruge lidt mere åbenhed.«

Faktisk har Teaterrådets behandling af ansøger-teatre i forrige sæson givet anledning til aktion fra BørneTeaterSammenslutningen (BTS).

Man har blandt andet været utilfreds med, at rådet har indkaldt teatre til alvorlige møder pr. telefon og dermed uden en form for dagsorden, der giver teatrene mulighed for at være forberedt.

En anden ting, er at teatrene ofte har været uenige med rådet om, hvad der rent faktisk blev sagt og aftalt på disse møder, fordi der ikke altid har foreligget et officielt referat.

Disse to punkter er der til

lingen, for fusion af genrer. Når man har en som er sat til at have forstand på fx. dans og give penge og udvikle det område, og andre tager sig af deres områder, så bliver fusionen mellem de forskellige genrer problematisk, for hvem skal give penge til dem.

Problemet er selvfølgelig, at i vort lille land vil man aldrig helt undgå personfridder, for vi kender jo næsten allesammen hinanden. Men jeg ser to mulige modeller: 1) at diverse ekspert- eller fagudvalg indstiller til Teaterrådet eller 2) at man søger for endnu skarpere udvælgelseskriterier for rådets medlemmer, så der ikke er direkte berøring. Men det er både svært og

De mindre bemidlede

ske bagland, BørneTeaterSammenslutningen (BTS), har også været i kontakt med Teaterrådet – dog ikke om rådets afgørelser, dem er der ikke tradition for at kritisere fra organisationsside, og Teaterrådet har i øvrigt selv fundet det vældigt svært at leve med finanslovens commandoraid ind over støttekroneerne. »Destruktiv mangel på generøsitet«, som rådet beskriver det i sin beretning for sæson 2002-03.

Derimod mener BTS nok, at Teaterrådet kunne finde mere hensigtsmæssige måder at fritage teatre driftsstøtten på – herunder har man påpeget det problematiske i, at man giver forringede tilskud i en størrelsesorden, der ikke muliggør både afvikling af indgåede aftaler og forpligtelser og produktion af en ny forestilling, der kan vise rådet, at teatret har taget det gule kort alvorligt.

Om hvad så? Børneteateravisen satte lederen af Corona Danseteater, Jørgen Carlsund (JC), og den kunstneriske leder af Artibus, Flemming Holk (FH), stævne for at få ord på frustrationerne.

Tilsagn blev til nedskæring

Begge teatre melder basalt set om den samme historie i kølvandet på beskeden om støttenedskæringen: Man havde rent faktisk tidligere i forløbet – dvs. før den nye regerings grønthøsterpolitik blev en realitet – fået mundtligt tilsagn fra Teaterrådet om, at der IKKE ville blive skåret i støtten for indeværende. Teaterrådet beklager ikke at kunne overholde aftalen. Efter nogen besvær har teatrene i forsommeren

skulle gå til de beskrevne projekter og ikke til basisdrift. Og det betyder en del for to teatre, der som driftsstøttede gennem rigtig mange år har en egentlig administration at tage vare på.

For Artibus betyder den manglende million, at man har skrottet alle eksisterende planer for indeværende sæson. Man fortsætter nu med forestillingen »Johnny og Ida« og co-produktionen med Møllen, »Kridtcirklen« (se anmeldelse side 9) – og så lader man miraklernes tid råde ved at insistere på at få to helt nye forestillinger på benene: Børneforestillingen »Kvinden der blev til en mand« og voksenforestillingen »Kommandøsen«, der spiller over samme tema og med samme besætning.

For Corona Danseteater betyder nedskæringen konkret, at Jørgen Carlsund har taget en af to nye forestillinger, »På vrangen«, ned igen, beholdt den anden, »Forvandling« (se anmeldelse side 8) og sin egen soloforestilling, »Solo«, udskudt planer om at etablere et egentligt ensemble, fundet billigere lokaler – og ellers skåret, hvor skæres kan. Takket være overskud fra de forgangne sæsoner har teatret en rimelig økonomi, så Corona vil kunne gennemføre en planlagt co-produktion med Nørregaard og Reiches Teater, »Ved daggry«.

Dårlig timing

JC: »Det har da været hårdt at blive stemplet af Teaterrådet og få at vide, at de ikke er begejstrede for det, de ser, selvom jeg aldrig har fået en uddybning af den der manglende begejstring. Det er en generel nedgørelse,

De er før denne sæson hver især blevet frtaget en million støtte kroner af Teaterrådet og er ikke imponeret over rådets måde at gøre tingene på. Mød Corona Danseteaters Jørgen Carlsund og Artibus' Flemming Holk til en snak om blandt andet et dialogfattigt Teaterråd, børneteatrene berøringsangst og politiske paradokser.

uenige om forestillingernes vellykkethed...«

»At rådet så også er utilfredse med, at vi bruger for mange penge til administration i forhold til tilskuddet, er jo paradoksalt, når de netop har skåret en million fra os. Vi kan jo ikke bare undlade at betale husleje eller lønninger med begrundelse i, at vi har fået færre penge...«

Der har ikke været mange opmuntrende telefonbeskeder eller klap på skuldrene fra miljøet, efter at det blev kendt, at teatrene havde fået det gule kort, men kritikken af Teaterrådets håndtering fylder afgjort mest i bevidstheden.

JC: »Det konkrete Teaterråd kan vi ikke være tilfreds med. Helt principielt er og har det jo hele tiden været uacceptabelt for driftsstøttede teatre med de kortsigtede et-årige støttetilsagn. Det er jo det rene spild af penge for os og Teaterrådet og Kulturministeriet, når der så pludselig skal skæres og vi forlængst har skullet indgå kontrakter og aftaler for den

ude på at lukke jer, når man rent faktisk fratager os en stor del af eksistensgrundlaget med så kort varsel.«

Må ikke engang være uenige

De to børneteaterfolk mener samstemmende, at der har været en dårlig dialog med Teaterrådet og at man »ikke engang har fået lov til at sidde og være uenig med dem,« som det udtrykkes.

Dermed følger de sig til listen over beretninger fra mange andre teaterfolk, der har oplevet en mindre rar stemning ved rådets møder, primært fordi formand Lars Seeberg styrer det hele og synes i stand til at udvise en pæn portion arrogance ikke alene over for teatrene, men også over for de øvrige medlemmer af rådet, der efter skrivelserne at dømme sjældent ytrer sig med andet end små pip.

FH: »Man oplever meget, at Teaterrådet kommer med »meddelelser«, der ikke er til diskussion. Man kunne

gengæld nu blevet rettet op på.

Problematiske sammensætning

Nu har det historisk set været sådan, at skiftende Teaterråd ofte er blevet beskyldt for manglende åbenhed eller for den sagskyld at have en dikatorisk formand. I tilfældet med det siddende råd, der har en enkelt støttetildeling tilbage, inden det træder tilbage, er der måske i selve sammensætningen af rådet grunde til, at blandt andet Artibus og Corona Danseteater har haft problemer.

Således har det mest børneteaterkyndige medlem af rådet, Anette Eggert, så nære personlige relationer til Artibus, at hun har valgt at erklære sig inhabil og derfor har tilbragt tiden »uden for døren«, når dette teaters situation og udvikling har været på dagsordenen. Der ved har et teater som Artibus automatisk mistet en mulig fortaler for sin ellers så generelt roste form for børneteaterkunst.

Omvendt kan det meget vel have været en ulempe for Corona Danseteater, at Ann Crosset sidder i rådet som egentlig danseteaterkyndig. Også selvom hverken Carlsund eller andre adspurgte har belæg for at påstå, at hendes smag – der går i retning af mere ekspressiv og abstrakt dans i modsætning til Jørgen Carlsunds mere teaterprægede danseforestillinger – har betydet tomme nedad for Corona.

JC: »Så snart man begynder at have eksperter på bestemte genrer, så er det i mine øjne en konservativ kunstpolitik, fordi man kommer til at bremse for udvik-

kan give problemer med manglende indsigt generelt.«

FH: »Det vil jeg ikke klandre det nuværende råd for. De har bare forvaltet det så dårligt. Der sidder rent faktisk en børneteaterkyndig person i rådet. Hun må bare ikke være med til møderne omkring flere af børneteatrene. Enten bør en sådan person slet ikke være med eller også må man sige, at der vil altid være nogen, man har tættere kontakt til og at det ikke vil påvirke ens gode, sunde dømmekraft.«

Sparringspartner?

Men det KUNNE jo tænkes, at Teaterrådet rent faktisk både kørte en linje, der var fagligt velfunderet og havde blik for nytænkning og mindre for gamle, veltjente børneteatre...?!

JC: »Jeg ville frygtelig gerne kunne bruge Teaterrådet som sparringspartner, men rådet er altså ikke særligt åben for hverken dialog eller diskussion. Her sidder en flok fagligt kompetente folk, og jeg vil gerne forstå, hvad de mener, men...«

Carlsund har blandt andet kunne konstatere, hvordan en fusionsforestilling som »Snak« gik rent ind hos et betaget publikum, mens rådet uden videre vendte tommelen nedad.

FH: »Jeg er enig. Det er frustrerende, at man ikke kan have kunstneriske diskussioner med rådet. En melding om, at man ikke er begejstret for det, vi laver, flytter jo ingenting. Det er som om de er bange for at gå i dialog med os om, hvad godt teater er.«

»Noget andet er så, om vi generelt er for dårlige til at melde ud efter kritik. Jeg

Teaterrådsstøtte de seneste fire sæsoner

Teater	'02-'03	'01-'02	'00-'01	'99-'00
Artibus:	1.500.000	2.500.000	2.600.000	2.600.000
Corona:	1.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000

synes selv, at vores seneste forestillinger – »Girls-girls-girls«, »Pigen, moren og affaldet« og Johnny og Ida« – har været af høj kunstnerisk og håndværksmæssigt kvalitet. At de så også er blevet rost og har solgt godt synes nærmest at betyde, at det alligevel er dårlig kunst.«

De to teaterledere må så bare konstatere, at Teaterrådet har andre 'darlings', som man sætter større lid til kan repræsentere den attråede fornyelse og gode kunst. Og at nogle af Teaterrådets mere langsigtede investeringer i form af fler-årige bevilninger er givet til projekter af voksenteater-karakter og en form for indirekte støtte til institutionsteatre – som BagårdTeatrets projekt med Odense Teater og Hans Rønnes Teatret, der får penge til noget, der dybest set er voksen-forestillinger på Svalegangen i Århus.

Den slags får man dog ikke børneteaterfolk til at sige offentligt. Der er ikke tradition for åben misundelse over, at ANDRE får penge...

Uden politisk indflydelse

De to let forsmåede teatre og de mange, der slet ikke har fået støtte gennem årene, kan så vælge at trøste sig med, at det nuværende Teaterråd skiftes ud til næste år. Efter en sidste uddeling, der forventeligt vil føre endnu et par økonomiske dukkerter med sig al den stund, at den kommende finanslov opererer med fortsatte nedskæringer på kulturlivets bevillinger. Og så når vi ad denne snirklede omvej frem til et kulturpolitisk paradoks: At de danske børneteatre historisk har modtaget støtte til ikke mindst en omfattende turneaktivitet, der har bragt børneteater ud til den mindste flække i landet. Så decentralistisk og provins-orienteret, at det turde være taget lige ud af Venstres kulturpolitiske program. Ikke mindst i lyset af, at meget af dagens børneteater nok er god kunst, men ikke så samfundsomstyrtende venstre-orienteret, at det gør noget.

JC: »Børneteateret må gennem en omstillingsproces Vores traditionelle lobbyisme er politisk død. Alle vores politiske kontakter ligger på venstrefløj, som jo er rangeret ud på et sidespor uden politisk indflydelse.«

FH: »Jeg synes, at det er svært at samarbejde med nogen, der er så kulturfjendske som den nuværende borgerlige regering. Men det er sgu vanskeligt at have gennemslagskraft som børneteater, når børnene ikke har hverken stemmeret eller stort fokus. Vi er blandt de få, der taler børnenes sag – men er jo lige som dem ganske usynlige i den store offentlighed. Hvilket er

vores allerstørste problem.«

JC: Det er givet et spørgsmål om status. Men vi mangler fleksibilitet, vi skal turde gå ind i mere kommercielle tiltag for at få vores budskaber og vores kunst ud. Og vi skal fastholde politikerne på, at der SKAL være en kulturpolitik for børn. Og at fx. deres skattestop også betyder, at der bliver mindre kultur for børn, i vores tilfælde er det så simpelt, at der bliver færre aftagere af vores arbejde i skolerne, fordi de ikke har råd.«

»Vi skal sikre et principielt pres, gå sammen med andre områder. Vi skal holde fast i, at vi vil bo i et land, som vil have en kulturpolitik, som tilgodeser børnene. Som giver børn i alle sociale lag mulighed for at opleve børneteater – og ikke kun dem, der har råd til selv at tage deres barn i hånden og gå ind på et teater.«

Det kongelige børneteater

Og så er vi ved børneteaterets historiske dilemma. Man vil fastholde nærheden med børnenes eget miljø og spille på deres præmisser, men man vil også godt sikre den synlighed, der er nødvendigt for at påkalde sig politikerne og beslutningstagernes opmærksomhed.

Kontakt til erhvervslivet er prøvet og prøves til stadighed uden større held. Rigtig mange teatre melder om, at skolerne ikke længere har råd til teater, og at det primært er småbørnsforestillingerne, der holder stand.

Man kan så spørge sig selv, hvorfor politikerne skal give penge til børneteaterproduktion, hvis der ikke er nogen at afsætte forestillingerne til...

JC: »Det hænger jo sammen. Politikerne sidder jo både med muligheden for at give penge til produktion og med afgørelsen om, hvorvidt der er nogen, der skal have råd til at købe dem.«

Og så er det tid til millionspørgsmålet: Hvor mange penge skal et teater som fx. Artibus og Corona egentlig have årligt for at drive et rimeligt børneteater?!

FH: »Med vores sædvanlige beskedenhed vil jeg sige fire millioner kroner. Det er til tre-fire faste spillere og de nødvendige freelancere, en administration, lokaler og rimelige produktionsforhold. Og det er jo dybest set småpenge – eller sagt på en anden måde: Man får rigtig meget for penge, når det drejer sig om børneteater«

JC: »Jeg har helt andre ambitioner eller visioner på børneteaterets vegne: Snakker vi om synlighed, snakker vi også om meget større enheder. Jeg forestiller mig – som det også har været fremme tidligere – at man fandt et sted a la Folketea-

En plads i solen: Det er nu ikke fordi Jørgen Carlsund og Flemming Holk ikke har råd til lange bukser efter Teaterrådets nedskæringer, men augustsolen bragede ned over landet og Artibus' rustikke bagårdsteaterhus på Vesterbro i Dronningens København, da snakken skulle tages.

Foto: Carsten Jensen

tret med en stor scene og flere små scener. Man skulle bare ikke have en klassisk struktur, men fx. en adm. direktør og så tre-fire mindre produktionsenheder, som for den sags skyld kunne være selvstændige teatre, men som udadtil udgør én enhed: Børnenes Kongelige Teater eller hvad man nu kunne kalde det.

Det kunne være spændende at arbejde med flere kunstneriske enheder, flere og større forestillinger og turnevirksomhed med resultaterne, efter at de har spillet stationært.«

Siger Carlsund – velvidende, at visioner af den karat formentlig kræver et økonomisk input i størrelsesordenen 20-40 millioner kroner årligt – som godt nok stadig er en brøkdel af den ekstrabevilling, som Nationalscenen får til sit nye operahus og sin nye skuespilscene.

Og ideen burde være vand på Mikkelsens mølle, når han nu ved flere lejligheder har talt for et større pejlmærke for børneteateret (jvf. citatet side 2-3).

Og så er det da heller ikke længere fra virkeligheden end at såvel Corona som Artibus har og har haft kontakter med andre børneteatre om at gå sammen og sikre bedre forhold gennem en form for stordrift. I forvejen kommer der flere og flere samproduktioner mellem landets børneteatre ud fra fælles støtteansøgninger osv.

JC: »Et stort børneteater vil også kræve ofre. Alle vil næppe komme med, og det kan betyde, at vi må slagte »egne børn«, men det vigtigste skal være, at ideerne fødes.«

Men foreløbig må man nøjes med at TÆNKE stort. Der er også lige den aktuelle situation for landets teatre, herunder de nu mindrebede Artibus og Corona, at tage vare på.

FH: »Vi var langt nede, da vi fik beskeden i foråret og følte, at det var ren afvikling og at vi lige så godt kunne lukke med det samme. Nu arbejder vi videre og lader som om vi er driftsstøttede og får en masse penge. Jeg har det sådan, at det skal koste blod og tårer, hvis politikerne vil slå os ihjel.«

JC: »Jeg har stadig lyst til at lave danseteater, jeg har masser af ideer til nye forestillinger og alting. De skal ikke knække os.«

Artibus og Corona Danseteater har umiddelbart før sommerferien indleveret ansøgning og budgetter for sæson 2003-04 til Teaterrådet. De kan vente endeligt svar omkring årsskiftet...

Læs Teaterrådsmedlem Anette Eggerts kommentar på næste side

Det er resultaterne der tæller...

Teaterrådsmedlem Anette Eggert er blevet forelagt dobbeltinterviewet med Jørgen Carlsund og Flemming Holk for at kunne komme med en reaktion. Her er hendes kommentarer:

- Jeg har ikke valgt at være inhabil i forhold til Artibus. Jeg er inhabil, fordi min forbindelse med dem er for tæt - ligesom jeg er og hele tiden har været i forhold til BaggårdTeatret, Hans Rønne, Gruppe 38, Rio Rose og min mands øvrige teatre. (Klaus Eggert er administrativ leder for Teatro Rio Rose og udfører div. administrative opgaver for bl.a. Teatret v. Hans Rønne, red.)

- Jeg vil ikke gå ind i at kommentere Artibus' og Coronas sagsbehandling, men sige generelt: Begge teatre havde før regeringens nedskæring fået det gule kort, men det var bestemt ikke Rådets hensigt at skære dem. Vi havde haft møder med dem og stillet nogle spørgsmål og krav, som de på tidligere støtteniveau skulle se, om de kunne leve op til.

- Så kom den nye finanslov med de store nedskæringer. Vi var enige om primært at tage pengene fra de voksnes teater, men kunne, med den størrelsesorden der var meldt ud, ikke komme helt uden om børneteatrene.

Vi valgte at tage penge fra de teatre, vi fandt haltede - vi kunne have valgt at lukke det ene, men fandt den mulighed helt uretfærdig og uspiselig. Naturligvis har vi efterfølgende slækket på de krav, der var stillet i første omgang - det mener jeg da også er gjort klart. Angående det sene tidspunkt beklager vi lige så meget som de.

Det er en forfærdelig situation at stille driftsstøttede teatre i, for de har jo netop en række faste omkostninger, som ikke kan opgives fra den ene dag til den næste. Og det er da heller ikke vores sædvanlige praksis.

- Finanslovsnedskæringerne kunne naturligvis have været håndteret anderledes - men vi valgte altså, som vi gjorde. Vi diskuterede, om vi skulle kaste håndklædet i ringen og gå - men mente, at vi da ville stille teatrene endnu dårligere. Eller vi kunne helt have strøget projektorområdet - problemet er også dér, at størsteparten af de »projekter«, der får og fik

penge, faktisk er teatre i drift!

- Til kritikken af mødeformen i forbindelse med teatre, som Rådet finder har problemer, og til »fagopdelingen«: Det er klart, at ikke alle kan se alt, men vi ser dog en god del af det hele. Ligeså klart er det, at jeg sidder med 20 års arbejde inden for børneteater i rygsækken, at Bjarne Sloth Thorup har fulgt og lavet børneteater siden 1968, at Ann Crosset har lige så mange års virksomhed inden for dans etc. Men det betyder altså ikke, at vi er »repræsentanter« for hverken børneteater eller dans. Og det betyder heller ikke, at den ene eller den andens »smag« er grundlag for bevillingerne. Jeg vil ikke sige mig selv eller mine medrødder helt fri af »smag«, men mener faktisk at vi tilsammen er i stand til at vurdere rimeligt »objektivt«.

- Det lyder forslidt, men der er konsensus omkring vores beslutninger. Og en fra starten forbløffende enighed om, hvad vi finder er godt og skidt. (Tidligere Råd har samme erfaring.) Jeg og vi mener, at det er af afgørende vigtighed, at vi er generalister - at man netop ikke sammensætter et Råd med én fra dans, én fra børneområdet, én fra det eksperimenterende etc. Og de gange, det har været fremme i forbindelse med lovrevisioner, har vi talt stærkt imod! Ligesom vi talte imod et »børneteateråd«, da den daværende kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen foreslog det. Det er afgørende, at der sidder et teateråd, som danner sig et overblik over hele teaterområdet - fra performance til det naturalistiske teater - som dermed kan veje områderne op mod hinanden og sige: Nu sner det inden for dans - så må de have flere ressourcer. Nu er det børneområdet, der spirer etc.

- I forbindelse med møder med de enkelte teatre, forbereder vi os meget nøje: Hvad er det for en besked, vi skal have overbragt - hvordan gør vi det så éntydigt og forståeligt som muligt? Naturligvis ud fra nogle erfaringer, hvor det har vist sig, at vi ikke er kommet igennem med det, vi ville, fordi ordet har været frit. Og hvis det er en ube-

Tidspunktet for udskrivelse af valg til Folketinget - før en vedtagelse af finansloven - skulle vise sig at få væsentlig indflydelse på kunstens - og dermed også teatrets - verden. Nu blev den relative ro omkring Rådets tildelinger af støtte afløst af en nervepirrende og dybest set destruktiv mangel på generøsitet. Den forrige finanslov havde endelig fastlagt et bevillingsniveau, der var på højde med de senere års faktiske tilskudsbevilning. Men denne relative rummelighed blev nu indsnævret så drastisk, at velvilje måtte vige for karrighed

(fra: Teaterrådets beretning 2002-2003)

Også nu tales der fra visse sider nedladende om kunstnere, der på en gang modtager støtte og samtidig bider den hånd, som fodrer dem. Men især i et forholdsvist lille samfund med begrænsede afsætningsmuligheder eksisterer der ingen anden mulighed end dette grundlæggende paradoks. Et paradoks, som fordrer, at tilskudsgiveren udviser generøsitet og er beredt til at modtage reel kritik.

(fra: Teaterrådets beretning 2002-2003)

hagelig besked og alle får lov at tale, vil straks mindst ét medlem af Rådet bløde op på formuleringerne - og så er teatret lige vidt! Eller vi ville alle fem sige det samme på forskellig måde, og dét ville slå teatret ihjel. Derfor taler Formanden. Sådan er det.

Jeg vil vædde med, at når man på det enkelte teater f.eks. skal have en evalueringssamtale med en medarbejder, så lader man ikke alle de faste ytre sig uden grænser?! Det er simpelthen et mødeteknisk spørgsmål.

- Så er der det med lukketheden og sparringspartnermodellen. Vi betragter ikke os selv som sparringspartnere for de teatre, vi støtter. Vi fordeler en bevilling ud fra, hvad vi har fundet har højest kvalitet og mest spændende visioner, stærkeste kunstneriske viljer og udtryk. Vi læser anmeldelser, og vi er enige eller uenige. Først og fremmest så ser vi og ser og ser. Men vi mener faktisk ikke, det er vores opgave at være kunstneriske makkere for teatrene - som professionelle må de finde deres egne vægge at spille op ad. Det varer sjældent mere end fem minutter i en diskussion om et teaters stil/forestillinger/visioner, før teatret spørger: 'Jamen, hvad vil I så have?' Vi vil have godt teater, teater som rykker, som overrasker, som medriver, som rører, som flytter, som..... hvis vi vidste, hvad vi ville have, så havde vi jo gjort det selv! Og et teater kan sige: Jamen vi eksperimenterer, vi blander former, vi har et særligt udtryk. Ja, det er meget muligt, men det er jo ikke nogen kvalitet i sig selv, at blande former - det er jo for pokker resultatet, der tæller!

Anette Eggert
- medlem af Teaterrådet

Personlige udtryk og »beboelige« manuskripter - tanker omkring børneteaterdramatikeruddannelsen på Ods herred Teaterskole

Af Kirsten Dahl

Hvordan uddanner man bedst gode børneteaterdramatikere? Hvordan skruer man et uddannelsesforløb sammen? Hvad kræver det af dem, der skriver? Hvordan får dansk børneteater stykker, som er bedre end dem, de selv kan skabe eller skaffe i forvejen? Hvordan får vi dramatikere, der skriver tekster, som bevæger og flytter noget for de børn, der bliver forestillingernes publikum? - for det er jo der hos børnene, vi ønsker at lande.

Dramatiker Væksthus 2003 er lige nu i BørneTeaterSammenslutningens (BTS) - og Odsherred Teaterskoles regi i færd med at uddanne det tredje hold børneteaterdramatikere. Et forløb, jeg selv er involveret i, fordi jeg er en af de fire dramaturgiske vejledere på projektet. Jeg har tidligere fulgt uddannelsen fra sidelinjen, skrevet om Dramatikervæksthuset til BTA nr. 106, da første hold var godt i gang, læst de to evalueringsrapporter, som henholdsvis Stig Jarl og Janek Szatkowski har skrevet, og med interesse set de fleste af de forestillinger, som de første to hold har leveret teksterne til.

Nu og her er jeg så fluen på væggen, der gør sig nogle tanker om uddannelsen og dens elever.

Vækst tager tid

Dramatikervæksthuset 2003 bygger videre på ting, som de tidligere hold havde gode erfaringer med. Forløbet er bygget op som en vekselvirkning mellem »hjemme«-skriveprocesser med vejledning og kurser på Odsherred Teaterskole. Herudover er spirene en periode tilknyttet et værtsteater, hvor de følger en produktion fra start til slut og herigennem i praksis oplever hvordan en tekst ændrer sig i processen »fra skrivebord til scenegulv«. Og de tager på de årlige børneteaterfestivaler og ser en række på forhånd udvalgte forestillinger,

Men Dramatiker Væksthus 2003 skiller sig også på mange måder ud fra de to foregående. Hvor der før blev optaget henholdsvis seks og fire spirer, er der denne gang valgt otte ud. Hvor det før tog et år, spænder forløbet nu over to år. Hvor spirene før - næsten fra starten - ud fra mindre bundne opgaver kom til at

Teaterrådet:

- Lars Seeberg (formand)
- Ann Crosset
- Anette Eggert
- Lars Knutzon
- Bjarne Sloth Thorup

Rapport fra et væksthushus

Nye spirer: Forrest fra venstre: Jacob Melander, Mie Olsen, Lasse Bo Handberg. Bagest fra venstre: Ulrikke Strandbygaard, Christina Mauer, Linda Klein, Majbrit Christensen og Rikke Amby

arbejde hen imod ét endeligt manuskript, bliver de otte nye spirer nu – over en meget længere tidsperiode – stillet over for mange små skrivelser inden for mere faste rammer. Hvor det første hold blev kastet hurtigt ud i et møde med børneteaterverdenen, (først via en workshop-reading med BTS-medlemmer som publikum, og siden en præsentations-reading på Børneteaterfestivalen i april), arbejder det nuværende hold mere indad til. Hvor de forrige hold fremførte, at de savnede et større kendskab til børneteaterverdenen hos deres vejledere, har det nye holds vejledere (projektets leder Jane Rasch, Claus Reiche, Frans Baunsgaard og undertegnede) årelang erfaring inden for området. Og hvor spirerne tidligere havde den samme vejleder hele forløbet igennem, roterer vejlederne nu, så spirerne i løbet af uddannelsen får forskellige kompetencer og personligheder at gå i dialog med. Den måde, hvorpå uddannelsen har forandret sig, afspejler en forandring i hele opfattelsen af en vækstproces. Man bygger på frugtbar vis oven på de forrige væksthushusers erfaringer.

Nye verdener

Er der da slet intet at indvende? Ikke noget som er værd at trække frem som særligt vanskeligt eller særligt vigtigt at lægge mærke til og skønne på?

Jo, da. På det felt, der hedder spirernes møde med miljøet og dramaet som medie. Det tager tid at lære at forstå hinandens tænke-måder, lyster, vilkår og sprog. Det kræver personlig involvering og fødderne godt plantet i praksis at finde ud af, hvordan den indbyrdes rollefordeling er og hvordan man måske kan udvikle nye veje.

Dramatikerspirernes praktikophold er et skridt ud i den verden. Lige som »på-

gulvet-kurset« i juni på Odsherred Teater var. Her fik spirerne, via Vibeke Wredes arbejde med deres tekster, et bud på hvordan en instruktør tænker og arbejder. Og de fik via de syv skuespillere, som kommenterede og gik på gulvet med tekstuddrag, et indblik i de problemer, der kan være med at få teksterne gjort »beboelige« og stadigt holde fast i og skærpe det personlige udtryk.

Kurset blev en intens, men også meget stor mundfuld. Der blev ikke meget tid til omskrivninger. Og Vibeke Wrede kom med rigtig mange kommentarer og råd. Kondenseret var der følgende at arbejde med for dramatikere: Beslutsomhed og retning (det er mig, der fortæller, hvad vil jeg fortælle), synlighed og konkretisering (flere handlinger og større fysisk klarhed, ellers digter instruktør og skuespillere dem selv) mod (til at finde de hemmeligheder og dæmoner frem, som selvcensuren har forment adgang til manuskriptet), nærhed til karaktererne (dramatikeren må ikke anmelde sine figurer, det er publikums opgave) og økonomi og proportionssans (at tænke i relationer, forskelligheder og sammenkædninger, og at facettere noget enkelt, frem for at udmatte teksten med en bred enslighed)

Nænsom struktur

Som underviser og vejleder på forløbet er det også min erfaring, at det i høj grad handler om at få dramaets komplekse verden (med alle dets dramaturgiske muligheder) til at mødes med de formmæssige skrivelyster og de indholdsmæssige trange, som spirerne har til at få foldet deres historier ud.

Og det er her min klare fornemmelse, at dramatikervæksthushuset via den langsomme og pædagogisk nænsomme struktur har fat i noget rigtig godt. I Jane Rasch

har spirerne også en leder, der med faglighed og nærvær indretter uddannelsen efter de behov der er. Hun er opmærksom på at spirerne har behov for at arbejde med andre dramaturgiske modeller end den, de mødte i ugen med Vibeke Wrede.

Og næste semester kommer ikke som planlagt til at handle om dramatisering, men får i stedet overskrifterne: »At berøve børn deres barndom« og »Indre nødvendighed«.

Bredde og dynamik

Er det så de rigtige, der lukkes ind? Er der talent tilstedede? (det er jo udelukkende fornemmelsen for talent, der har været udvælgelseskriteriet. Hverken køn, alder, eller baggrund har spillet ind i den næsten anonymiserede udvælgelse).

Det er vildt svært og også for tidligt at sige noget om. Lige nu er det bare tydeligt, at forskelligheden på holdet styrker. Det skaber bredde og dynamik, at nogle kommer med en akademisk universitetsbaggrund, andre med erfaringer fra børnelitteraturverdenen, andre igen har skrevet noveller, nogle har arbejdet som projektledere eller instruktører og andre kommer med erfaringer fra musik, kunstterapi, skuespil og dukketeater.

Spirernes arbejds måder og personligheder smitter af på teksterne. Nogle arbejder langsomt og mere kontrolleret, andre giver lettere slip på ambitiøse projekter og skøre ideer.

Vil teatrene – og får børnene lov?

Om alle spirerne kommer på banen i børneteaterverdenen er umuligt at sige. Det afhænger jo også af, hvor »sultne« børneteatrene er. Hvor vilde og villige de er efter at få nye former, nye processer og »nyt blod« ind i den verden der også er blevet kaldt bror-søsteragtig.

Endelig er der børnene. De er hverken producenter eller opkøbere. Men de er de kroppe, der direkte i nuets møde tager forestillingens temperatur. Dem der melder ud, om de står på eller ej. Måske får de en gang lov til (ofte) selv at vælge teater til og fra. Hvem ved?

Væksthushus 2003

Deltagere:

- Rikke Amby, uddannet dukkemager fra Thy Teater
- Jakob Melander, BA i litteratur, musiker
- Ulrikke Strandbygaard, forfatter
- Mia Johanne Olesen, kassedame i Netto
- Linda Klein, forfatter og cand. mag. i engelsk og dramaturgi
- Lasse Bo Handberg, cand. mag. i dansk og filosofi
- Majbrit Christensen, skuespiller (bl.a. i Teater Refleksion)
- Christina Veronika Mauer, journalist
- Før projektstart blev udsendt 282 ansøgningsskemaer. Der kom 67 retur, og efter et par indkredsninger af ansøgerfeltet blev altså udpeget ovenstående otte.

- **Styregruppe:** Marc van der Velden (instruktør, leder af Theater La Balance) Jesper B. Carlsen (dramatiker, var med i det første væksthushusprojekt), Jonna Oulund (leder af Odsherred Teaterskole) og Michael Ramløse (adm. leder af Fair Play, dramatiker og formand for BørneteaterSammenslutningen)

Projektleder og hovedunderviser:

- Jane Rasch (underviser, foredragsholder m.m.)
- **Vejledere:** Claus Reiche (underviser, ph.d. i børneteater, fhv. spiller på Møllen og i Nørregaard & Reiches Teater), Kirsten Dahl (mag. art. i dramaturgi, anmelder i Børneteateravisen m.m.), Frans Baunsgaard (underviser og dramaturg, bl.a. på Zentropa, Dr. Dante m.fl.)

- **Uddannelsesforløb:** Projektet løber fra november 2001 og som minimum til udgangen af 2003. Hver deltager har et »værtsteater« blandt BTS' medlemsteatre. Forløbet består af internatkurser på Odsherred Teatercenter og ekstern opgaveskrivning - tillige med stor kommunikation mellem deltagerne og projektleder/vejledere. Desuden deltager man på de store børneteaterfestivaler.

Økonomi:

Teaterrådet støtter væksthushusprojektet med 900.000 kroner (3 x 100.000). Desuden har man modtaget 100.000 kroner af Dansk Skuespillerforbunds blankbåndsmidler - brugt til at tilknytte syv skuespillere til readings og afprøvning af tekster "på gulvet".

Dramatikervæksthushus 1997-2000

Det første BTS-projekt med dramatikerspirer løb fra 1997-2000 under ledelse af Janecz Szatkowski, Institut for Dramaturgi ved Aarhus Universitet, og med en styregruppe fra BørneteaterSammenslutningen og Odsherred Teatercenter (Jonna Beha Oulund, Marc van der Velden og Carsten Wittrock). Også dette tre-årige projekt var støttet via Teaterrådet.

Projektet kom til at bestå af to succesive hold, der hver især deltog i seminarer og kurser og fik personlig vejledning fra leder og tilknyttede dramaturger.

- **1. hold:** Sally Altschuler, Jens Blendstrup, Cecilie Eken, Susanne Jakobsen, Jesper B. Carlsen og Sven Ørnø
- **2. hold:** Teis Bayer, Trille Nielsen, Martin Petersen og Jesper Wamsler

Alle ti har skrevet til og fået opført forestillinger hos danske børneteatre. Fle- re af dem har været og er endog særdeles aktive, ligesom der ved væksthushusprojektet afslutning er udsendt et to-bindsværk med et stykke dramatik fra hver af projektdeltagerne.

I Den Røde Brochure 2002-03 optræder adskillige tidligere spirers værker for indenværende sæsons repertoire:

- Jesper Wamsler: »Pigebanden« (Theater La Balance)
- Cecilie Eken: »Blomsterheksen« (Nørregaard & Reiches Teater)
- Susanne Jakobsen: »Et sofastykke« (Barkentins Teater)
- Sven Ørnø: »Johnny og Ida« (Artibus)
- Jesper B. Carlsen: »Faust« (Theater La Balance), »Unna - rejsen til Havets Mor« (Masken), »Rumrejsen 2002« (Mister Jones), »Ved dag gry« (Nørregaard & Reiche), »En kinamands chance« (Vester 60), »Tyven fra Bagdad« (Theater La Balance) - sidstnævnte i samarbejde med Marc van der Velden. Og så skal lige nævnes flittige Karlsens succesrige bearbejdning af »Hamlet« til Det Lille Turneteater.
- Sven Ørnø har fungeret som lidt af en husdramatiker hos Artibus, hvortil han også har leveret manus til forestillingerne »En lille lort« og »Pigen og gyngerne«, mens Jesper Wamslers »I virkeligheden« til Odsherred Teater hører til blandt de mindeværdige oplevelser.

Projektet på skrift:

Evalueringsrapporter.

- Stig Jarl: Væksthushus for ny dansk børnedramatik 1997-2000 - en evaluering. 44 sider. BTS.
- Janek Szatkowski: Rapport om Projekt dramatikervæksthushus 1997-2000. 83 sider. Aktuelle Teaterproblemer (Inst. for Dramaturgi, Aarhus Uni.)

Dramatik:

- »Ti nye børnestykker«, bind 1 og 2 med forord af Janek Szatkowski. 524 sider. Forlaget Drama.

Artikler:

- Børneteateravisen: BTA 100 (marts 97), BTA 106 (sept. 98) og BTA 110 (sept. 99)

Fra form til ord

Fra former, over bevægelse til ord. Sådan giver »Forvandling« udtryk for den menneskelige udvikling. Og noget er da lykkedes ganske godt i Birger Persson Bovins ambitiøse forsøg på at smelte udviklingen i udtrykket sammen med en historie om en række væsners udvikling

ANMELDELSE

Corona Dansteater: Forvandling. Idé og tekst: Birger Persson Bovin. Koreografi: Birger Persson Bovin. Scenografi: Tanja Bovin. Komposition: Mathias Nielsen. Lysdesign: Angelica Kroeger. Medvirkende: Bo Rønnow Andersen, Lars Ottosen, Jori Snell. Aldersgruppe: 3-7 år.

Udgangspunktet er stilstand, en boblelyd, en stor kugle og en halvcirkel med to farvede kasser på. Klare former og klare farver og en lyd, der er så enkel, at det næsten skærer. Derefter kommer en mand ind på scenen. Han er en trekant. Han bevæger sig også som en trekant. Og så er der en cirkel, der ruller ind. Den begynder også at røre på sig. Og lidt senere kan man se, at kasserne sidder på danseren Lars Ottosens hænder. Og det er kasserne, der fører ham rundt på scenen. Dette væsen, denne

eksistens – går som en firkant, er en firkant. Bauhaus hedder den tyske kunsthøjskole fra tiden umiddelbart efter Første Verdenskrig. Den havde som hovedformål at undersøge det moderne menneskes (industrielle)former og kunstneriske produkter. En undersøgelse som blandt andet fandt udtryk ved at lave geometriske optegnelser af mennesket. Mennesket som form. Samme optegnelser og undersøgelser gør »Forvandling«. Mennesket som en trekant eller en cirkel – en geometrisk form.

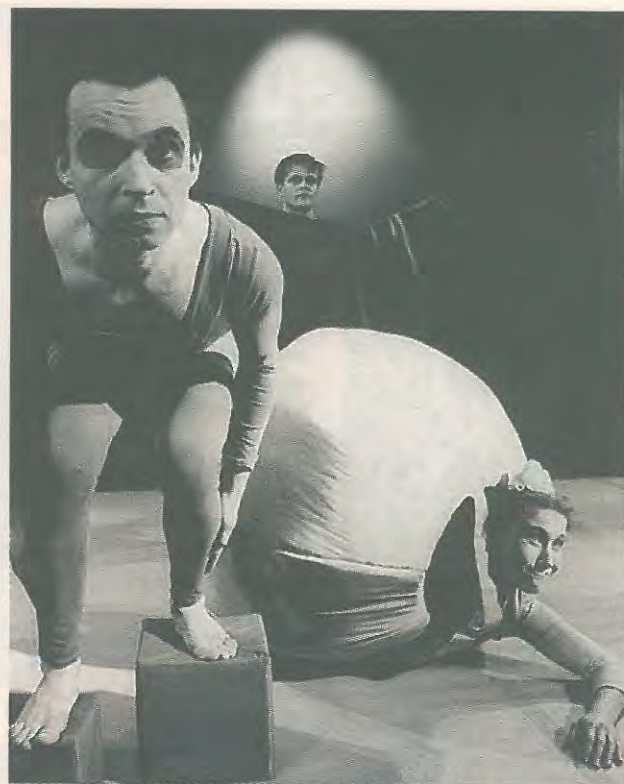
Men fra formen går man videre til en videre udvikling. For eksempel vokser dyret frem, når pigen inde i bolden viser sig at være en larve. Så hun skal larve sig frem. Og manden med kasserne bliver til en myre; og der kommer endnu en myre til. Sammen leger de på et kæmpeblad – det bliver til en kæmpegyng, som de bevæger kraftigt, hurtigt og faretruende op og ned. Og lyden – den er vokset fra at

være en enkel boblelyd til toner, og så flere toner; og så til et helt lille og rigtigt stykke musik, som følger pigen, der var larven, som nu er blevet til en sommerfugl – og nu danser hun sommerfugle med hænderne, og tager endda myren med op og flyve. Kan myrer flyve? Det kunne den her – men ikke uden angst: Myren var bange!

Frydefuld leg

Op til her er det hele en lang frydefuld leg – med former, med musik, med bevægelse. Med fine kostumer og fin scenografi af Tanja Bovin. Med enkle forvandlinger og simple forviklinger. Charmerende og klart. Men så begynder figurerne at tale. Ikke helt klare ord, og så alligevel nogle udsagn, som jeg – som voksen – ikke kan lade være med at forsøge at uddrage mening af: Mælkebøtte-soveposeblad. Nattenikken-natur. Nu er det nat.

Det er sikkert anderledes for de tre-årige, som endnu

ikke har etableret samme sans og udtrykshierarki i deres verden: For dem er ordene blot én af mange måder at udtrykke sig. Noget man kan lege med – på samme måde som man kan med kroppens bevægelser og enkle instrumenters lyde. Men jeg synes alligevel, at forestillingen »Forvandling« skulle have lavet overgangen til det talte sprog mere gradvis. Fra den enkle form. Til den mere komplicerede, til vores civiliserede – talte, nedskrevne – sprog: Ordene.

Men når det talte og kom-

plekse sprog er kommet ind på scenen, er der også kommet mulighed for at fortælle en mere kompliceret historie. Et helt lille drama om jalousi – for det viser sig, at sommerfuglen, der hedder Silke, ønsker at drage på natlige eventyr med nat-sværmeren Bob – selvom hun faktisk er kæreste med myren Mylle. Og i nattens mørke lurder den farlige Rosita med det dødbringende kys. En besk trussel for den opdagelystne Silke.

Heldigvis ender det hele godt. Og man kan gå lettet derfra. Mylle, Silke og Bob er alle levende og bedste

Der sker ting og sager, når Coronas dansere i bogstaveligste forstand folder sig ud. Fra kasser og bolde og fra larver til insekter

venner. Selvom de i løbet af de 40 minutter har gennemgået en stor forvandling.

Det var ikke så farligt. Det var tværtimod meget hyggeligt. Specielt må fremhæves Lars Ottosens Mylle. Han var knuselskelig, charmerende og herligt legende. Både i starten af forestillingen, når hans eneste udtryksmiddel var kasserne, og hen imod slutningen af forestillingen, hvor det var tekstens finurlige ord, der faldt ud af munden på ham.

På trods af det, ville jeg nu helst have set hele historien – og hele undersøgelsen – helt uden ord. Vel vidende at denne opgave er hamrende svær og kræver stor konsekvens og stort overblik hos koreografen.

Måske sker det, næste gang Birger Persson Bovin skaber koreografi til de mindste aldersgrupper. »Forvandling« lover i hvert fald om mere, og mere godt, fra hans side.

Lone Nyhuus

Fortællingen der gik i frø

Planetteatrets performance-forestillinger er fuld af interessante udenomsværker

ANMELDELSE

Planetteatret: Lydplaneten – eller farmors fede frøer. Performer: Seimi Nørregaard. Musiker: Jørgen Teller. Iscenesætter: Anne Katrine Kallmoes. Aldersgruppe: 5-10 år.

Man lugter det lynhurtigt. At Planetteatrets forestilling »Lydplaneten – eller farmors fede frøer« er en underlig fisk. Sammenhæng og logik er så godt som fraværende. Forestillingen, som også kalder sig flere ting, en fortælling/soundscape/performance, er som en fri fantasi. Er der et system i det, performer Seimi Nørregaard og musikeren Jørgen Teller har gang i, er det det, at forestillingens lille handlingstråd på uforudsigelige tidspunkter svinger ind i et loop af gestaltede fri associationer?

Logikken har mange ligheder med børns leg, men den har også noget voksent over sig. Det giver forestillingen både nærhed og distance.

Scenen er sat til noget spøjst fra starten. Seimi Nørregaard, der er iført buflet badehættehat, underkøle med bærestykke af opadvendte fuglefler, turkise bedstemorsko og blødt pelsværk om benene, byder børnene ind, slukker lyset i de to gammeldags standerlamper, der står i siden ud mod publikum, og siger: »Så kan vi godt gå i gang«.

Det, hun går i gang med, er mange ting. Bag et lille gammeldags campingbord funderer hun højt over, hvilken historie hun skal vælge at fortælle, og beslutter sig så overbevist til »Historien om dengang jeg var dreng«. Det er den, der så bliver den lille handlingstråd. En historie om en dreng, der

bliver inviteret op til sin farmor for at spise frølår. Det interessante er alt det uden om – måden historien bliver fortalt på, og de »svinkeærinder« Seimi Nørregaard smutter ud i undervejs.

Kommunikerende teater

Sammen med Jørgen Teller sætter Seimi Nørregaard et radiofonisk lydunivers i gang. Lyden af kvækkende frøer springer op af konserverdåser, fører over i lyden af en person, der rasler med nøgler, går ned af trapper og kommer ud i et gadebillede med båtende biler og kimende klokker.

At skabe lydbilleder fylder meget. Et andet fokus er at lade dagligdags gøremål gå over i sære bevægelser og at bruge gamle sange (»Det er koldt derude«) og kendte børnerim (»Heksemutter lod en Tudse«) på en ny

måde. Og det er typisk, at tingene flettes impulsivt og associativt ind i hinanden. Som fortæller er Seimi Nørregaard for eksempel optaget af sine basale behov: At smøre sig en knækbrødsmad og at få sig en kop kaffe. Lyden af den klirrende kaffekop og smørkniven, der kører hen over det hårde brød lydforstærkes og får Seimi Nørregaard til at gribe lydene og bygge en helt lille koncert op. Lyden af et båthorn leder via Farmors fabelagtige røde Kadet over i en lang remse om moderne bilers mange elektroniske fortrin. Andre gange opsnapper hun lydene med kroppen, hvor de forplanter sig til sære trin og skøre bevægelser. Trin som undertiden får isoleret lys-

fokus på fødderne og som herfra udvikler sig til et lille spil på en måtte, hvor pege- og langefinger iført fingerbøl bliver til en benene på en lille krop.

Som forestilling for børn i alderen 5-10 år placerer »Lydplaneten« sig på vippen mellem vellykket kommunikerende teater (Seimi Nørregaard kan som Sara Topsøe-Jensen – som hun for øvrigt spiller Carte Blanches »Du milde himmel« sammen med, noget med at invitere og fastholde publikum i sælsomme universer) og teater, som lukker sig om sig selv i en leg, der har nok i sig selv og derfor ikke er (godt) teater. Heldigvis med størst vægt i den kommunikerende ende.

Kirsten Dahl

Seimi Nørregaard foretager sig allehånde bevægelser og ting i sin solo-forestilling

Med enorm, dramatisk og visuel kraft forløser Annette Holk, Connie Tronbjerg og Margit Szlávík kæmpedramaet om kridtcirklen. Foto: Henrik Friis

Den store dukkeprøve

Ved at halvere og fordoble har Artibus og Møllen skabt et fabelagtigt koncentrat af historien om kridtcirklen

ANMELDELSE

Teatret Artibus/Teatret Møllen: Kridtcirklen - eller historien om den forladte dukke. Forfatter: Alfonso Sastre. Iscenesættelse og scenografi: Gitte Kath. Lysdesign: Bjarne Olsen. Musikalsk konsulent: Erling Hjernø. Medvirkende: Annette Holk, Connie Tronbjerg og Margit Szlávík. Aldersgruppe: Fra 10 år og op.

Ved et genialt dobbeltgreb har den spanske forfatter Alfonso Sastre leveret en yderst børnevenlig omskrivning af Bertolt Brechts skuespil »Den kaukasiske kridtcirkel«. Med det som udgangspunkt er det lykkedes Teatrene Artibus og Møllen i fællesskab at skabe forestillingen »Kridtcirklen - eller historien om den forladte dukke«, der er et fabelagtigt spændende og medrivende koncentrat af det klassiske kæmpedrama.

Den storslåede fabel om to kvinders strid om et barn er hos Brecht vævet tæt sammen med de undertrykte kamp mod samfun-

dets stenrige, herskende magt. Hvorimod Sastre - og iscenesættelsen - har valgt overvejende at fokusere på den del af historien, der udelukkende handler om modsætningerne mellem kvinderne, og spørgsmålet om, hvad der er bedst for barnet. Den spilles til gengæld i to versioner, der supplerer hinanden, og som begge funkler af Annette Holks og Connie Tronbjergs suveræne, dramatiske udtrykskraft og Margit Szlávíks blide blokfløjte og anden musik.

I første runde er det to voksne kvinder klædt i overvældende smukke, »kaukasiske« dragter og en kvindelige dommer, der indtager den forrygende, lakrøde gøglerscene med den skæbnsvangre, hvide cirkel. Hvorfra de med satirisk alvor ikke blot gengiver, men i overvældende grad forstærker konfliktens væsen med krop og mimik, så også børn forstår den. Og gør de det ikke, kommer chancen igen i anden omgang, når en ballonsælgende klunser med stor omhu atter tegner cirklen op for at give plads til duk-

keprøven mellem to, moderne småpiger. Den rige, ondskabsfulde Rosita og den fattige, tapre Paca, der strides om barnet, som nu - behændigt - er forvandlet til et laset dukkebarn.

Drønflot teateroplevelse

Med dramatisk snilde og stor underholdningseffekt får spillet undervejs en særlig drejning. Nutidens egoisme og hån over for folk - og dukker, der er anderledes, mindre strømli-nede, mindre heldige eller måske blot med andre værdinormer - vokser med overbevisende styrke frem af den gamle historie. Den udrangerede klunser hører for eksempel klart til de mindre heldige, hvad angår den ydre pragt, men som menneske stråler han. Så selvom han aldrig før har forsøgt sig med den slags ting, beslutter klunseren at optræde som dommer i opgøret mellem de to dukkemødre. Der er ikke anden udvej, dukkeprøven må gennemføres.

Når børn - og i sandhe-

dens interesse er det oftest piger - leger med dukker, udviser de en omsorg for de små, som ikke står tilbage for voksne kvinders. Derfor giver det god mening at skære alle de brogede sidehistorier og -temaer i Brechts episke mesterværk væk, så kernen står lysende klar tilbage. Let at identificerede sig med og forstå, når man selv er et barn. Samtidig er Møllens og Artibus' samproduktion blevet en drønflot, sjov og bevægende teateroplevelse både for store og små.

Uden brug af belærende pegefingre, og - ikke overraskende, scenografen taget i betragtning - med eminent sans for teatrets visuelle kraft er forestillingen med de to kridtcirkler en øjenåbner af de sjældne. Hvis livsnære, dybt humanistiske budskab især forekommer at være en gave til børn, som lever i en tid, hvor alt for mange kulturtilbud blot går ud på at gøre dem endnu mere mærkevaleregale, forvirrede og ekshibitionistiske, end de allerede er.

Randi K. Pedersen

Søfolk, savn og salige safter

AbstraXteater fortsætter sine rablende udmeldinger og fabulerende fantasi

ANMELDELSE

AbstraXteater: Skibspositioner. Manuskript og instruktion: Bo Stendell Larsen. Scenografi og musik: Claus Helbo. Medvirkende: Bo Stendell Larsen, Claus Helbo og Anne Karina Nikolajsen. Aldersgruppe: 15 år og op.

AbstraXteaters ny forestilling er kærlighedens længsler og savn i højeste potens. Fortættet og forrykt og forfærdelig dejlig for alle sanser. Bo Stendell Larsen har begået en endnu mere rablende tekst end den foregående, »Telefonbogens hemmelighed«. Og trioen Bo Stendell Larsen, Claus Helbo og Anne Karina Nikolajsen er skønne på scenen som henholdsvis advokat 01 og 02 og som kvinden, der opsøger deres lille kontor - kontoret for manglende kærlighed.

En del 15-årige vil sikkert fryde sig over den fabulerende fantasi. Men mange skal nok have mere ro i mellemgulvet for rigtigt at kunne labbe den utrolige kompleksitet i sig, som folder sig ud af det tilsyneladende ingenting-agtige univers.

Det er utroligt så meget magi, inspirationen af Kalundborg langbølgesenders skibspositionsangivelser har ført med sig. Udfra den tomme kværnen eller monotoniens djævlbinding, som AbstraXteater udtrykker det, har teatret skabt et følelsesmæssigt vakuum som dirrer af al den intense længsel og dybtfølte ensomhed som folk, der er længe væk på havet, deres pårørende derhjemme - og alle vi andre, kan nære.

Rene absurditeter

I et rum af rene linjer - en arkitektonisk perle gjort udelukkende af en træ(lignende) foldevæg med en indbygget spolebåndoptager og en døråbning, der bevidst er lavere end skuespillerne, samt et par stiliserede møbler, prøver to advokater at opklare en sag om en manglende sømand og en tilstødende kvinde. På kontoret for manglende kærlighed males længslen efter kærlighed i lyriske sprogsplil, gakket situationskomik, magnetisk tiltrækning og fysiske tilnærmelser.

De to advokaters absurde samtaler om brugbare referater og snak om uløste gåder vikler sig ud og ind af spekulationer om, hvorvidt kvinden er tatoveret eller ej, og brydes på morsom vis af snak om en bobcat og om villavejene i Brønshøj.

Ord afløses af miner, blikke og begær. Claus Helbo spiller hemmelighedsfuld og skarp guitar i døråbningen. Anne Karina Nikolajsens støvsugermonolog går over i slageren: »Hele ugen alene«. En taler, to taler, alle taler. Samtidigt. Derefter ro og kroppe, der mødes. Bo Stendell Larsens advokat danser tæt med Anne Karina Nikolajsens gådefulde kvinde til »Skibet skal sejle i nat«. Hans hænder glider længselsfuldt ned over hendes hofter. Hun taler inciterende om at lægge sig på sengen som et attraktivt landskab af kurver og bryder snart efter ud i et længslens raseri med ord om at bære sin kærlighed i savn.

»Skibspositioner« er både mægtig abstrakt og kødelig konkret. Forestillingen fortæller at enkelhed giver styrke. I stærke stemninger og skøre sammenstød mødes fravær og nærvær, mand og kvinde, rutiner og vanebrud. Fornuft og tanke stilles på stand-by. Sansningen sættes i højsædet og følelserne får frit løb.

»Gø for it« - den gør godt.

Kirsten Dahl

Ord syner ikke af meget, men det er alligevel, hvad Henrik Steen Larsen og Lotte Faarup kigger nærmere på i Fair Plays lille forestilling. Foto: Sv. Å. Lorenz Christensen

Sodt og livligt
lille ordlegsteater
fra Fair Play

I begyndelsen var ordet

ANMELDELSE

Fair Play: Et ord er et ord. Manuskript: Michael Ramløse. Instruktion: Søren Skjold. Scenografi: Sigrid Bennike. Medvirkende: Lotte Faarup og Henrik Steen Larsen. Aldersgruppe: 3-6 år

Jeg har det!», »Vi gør det!», og »Det bliver sjovt!«. Lotte Faarup er oppe på stikkerne. Hun er en krudttkugle af et energibundt som pigen, der med sin gode energi og sin store opfindsomhed får Henrik Steen Larsens dovendrivert af en dreng op fra hans henslængte kedsomhed og

med på legen. Legen netop. Ordlegen nærmere fortalt.

Michael Ramløse har fået den sjove og fine idé at bygge et stykke op omkring to børn, der sælger ord af alle slags fra en butik. Med ordvekslinger i retningen af »Alle mennesker har brug for ord« og »Hvis man lige står og mangler det rigtig ord kan man købe det hos os.«, går børnene i gang med at indrette en butik af alle de forskellige kasser, som drengen før lå og dasede mellem.

Mens de taler om, hvilke ord, der er, hvad de mon skal koste, og på skift leger ekspedient og kunde, sprin-

ger alverdens forskellige slags ord op af kasserne, når de letter på lågene. Der er små ord, og store vrede ord og bandeord og skæld ud ord, og ord om det, man kan tage på hovedet. Der er ord, der hedder det samme, men betyder noget helt forskelligt. Ord, der rimer, og trylleord.

De to børns ordleg appellerer fint til børns sproglige fantasi undervejs og er sikkert en leg, de selv bygger videre på efter forestillingen.

Ord af alle slags ryger over disken. Tilslut også ordet »ven«, som pigen giver til drengen, som en

slags social tilkendegivelsesgestus for det samvær, de har haft sammen. Et møde, de er enige om at fortsætte allerede næste dag.

Venskab må der til

Det er en rigtig typisk Michael Ramløse-ting at slutte forestillingen af med det største af alt: Venskab. På et tidspunkt rundede jeg den tanke, om forestillingen måske ville være lige så god eller måske bedre uden »venne«-slutningen, fordi det godt kan virke lidt som et voksent-seriøst-lag, som er puttet ind. Forestillingen viser det jo så udmærket i

de to børns mange handlinger undervejs. På den anden side set, er det også et flot og efterklangsgivende punktum at sætte på den foregående mere luftigt lette ordleg.

I Søren Skjolds ping-pong-hurtige instruktion og Sigrid Bennikes enkle børnelegsramme gjort af et trådhegn i baggrunden og kasser i forskellige formater på gulvet foran, bliver ordlegen vakst og muntert spillet af Lotte Faarup i cowboybukser og rød-hvid hætte-trøje og af Henrik Steen Larsen i optimistisk græsrøn t-shirt og mørke bukser.

Børnepublikummet lever livligt med. Det meste af tiden. Nogle blev karakteristisk nok lidt ukoncentrerede de steder, hvor forestillingen gik ud ad en anden tangent end ordlegens. Da fokus røg over på at trylle tøj frem og klæde pigen ud i det, og da Henrik Steen Larsen spillede gammel mand.

»Et ord er et ord« hører ikke til de store Fair Play-succeser. Men forestillingen er en sød lille livlig sag som fungerer bedst, når det er ordene, der står i centrum. Når børnene og vi andre vender og drejer ordene sammen med spillerne og »bare« skal forestille os det ordene er for vores indre blik.

Kirsten Dahl

Lynkursus i smør

ANMELDELSE

Teatret Aspendos: Den Lille Hvide Kat - efter et folkeeventyr. Instruktion: Niels Andersen. Dukke/kostume: Nancy Nissen. Medvirkende: Steffen Sommerstedt. Aldersgruppe: 4-10 år

Halmballerne på gulvet er store. Så store, at det kun med besvær og lidt hjælp fra publikum lykkes at bakse dem på plads.

»Hvornår kommer forestillingen,« spørger de mest utålmodige, og så – blop, blop, blop – sker der noget. Frejdige, lyshårede Esben i bonderøvsvest og træsko begynder at kærne smør! Lidt modvilligt ganske vist, for dér, hvor han bor, lever de ligesom i gamle dage, og da det er pigearbejde at lave

smør, er det noget, hans søster plejer at tage sig af.

Drengearbejde derimod går ud på at passe dyrene, og det er – forstår vi – anderledes spændende. Men det skal foregå med kærlighed. Muligvis fordi vi jo befinder os i år 2002 – og i hvert fald fordi det får dyrene til at yde mere! Ren bondefornuft altså, som nu næppe får mange moderne børn til at holde af teater. Tværtimod bliver de yngste tilskuere bange blot ved at høre ordet ulv, for der er ikke kun bondegårdsdyr på dagsprogrammet, men også imponerende efterligninger af andre dyrelyde.

Ligesom H.C. Andersens Klods Hans må Esben gå gennem en række svære prøver for at sikre sig den fædrende gård for næsen af sine usympatiske brødre.

Selvom Teatret Aspendos er nyt, er forestillingen om bondedrengen Esben, der møder en hvid kat, ikke spor nyskabende

Den af sønnerne, der på ét år skraber flest penge sammen til deres oldgamle, griske far arver gården, men søde Esben bliver selvfølgelig mobbet og sendt ind i skoven, hvor brødrene tror, han ikke kan tjene penge. De tror fejl, for i eventyrets verden bliver de flinke tilgodeset.

Esben møder en lille, hvid kat, der taler menneskesprog og har et slot, hvor han kan arbejde. Den hjæl-

Steffen Sommerstedt som bondedrengen i »Den Lille Hvide Kat«

per også Esben med at finde den længste guldkæde og den kønneste pige, for katten er egentlig en smuk prinsesse, der kyskes tilbage til menneskelivet. En kendt historie altså, der spilles uden forsøg på tolkning eller en mere fyldestgørende personinstruktion, og det er uheldigt, når en ret uerfaren solist skal bære det hele.

Spilleglæden og de impo-

nerende, ekspressive færdigheder røber skuespilleren Steffen Sommerstedts uddannelsesmæssige baggrund hos Cantabile. Men replikbehandlingen rækker trods al entusiasme ikke til at give ordene den farve og spænding, man ser frem til, fordi Teatret Aspendos har valgt at spille fortælleteater. Eller valgt og valgt – dramatiseringen af folkeeventyret om bondedrengen Esben

og den lille hvide kat er bestilt af et museum. Hvorfor eller med hvilket formål står hen i det uvisse. Et lynkursus live i smørfremstilling af rigtig mælk – koen kommer gudskelov ikke på scenen – fungerer nok fint som underholdende anskueselsundervisning ved et museumsbesøg. Men som teateroplevelse for børn – oven i købet op til ti år – er det for tyndt.

Navnet på det nystartede Teatret Aspendos lyder opfindsomt. Desværre er der intet fremadrettet og fornyende i forestillingen om Esben og katten, der bestræber sig på at være en sjov og livlig børneteaterforestilling, men helt mangler dramatisk substans.

Randi K. Pedersen

En tung Faust

Det er en stor udfordring at gøre Goethes klassiker til ungdomsteater, men trods gode intentioner lykkes det ikke rigtig

ANMELDELSE

Theater La Balance og Det Lille Turneteater: *Faust*. Manuskript: Jesper B. Karlsen. Instruktion: Marc van der Velden og Peter Holst. Komponist: Hans Peter Stubbe Teglbjærg. Medvirkende: Thomas Levin, Runi Lewerissa, Gunnvá Zachariassen og Ingeborg Fangel Mo. Aldersgruppe: fra 13 år

En ung utålmodigt fremadgigende mand (Faust) sælger sin sjæl til djæveln. Den unge hengivne kvinde (Gretchen), som han tilbringer en nat sammen med, drukner det barn, der kommer ud af elskovsnatten og henrettes senere for det.

Der sker voldsomme ting i Goethes »Faust«. Jesper B. Karlsen, Marc van der Velden og Peter Holst har sammen taget den udfordring op at gøre »Faust« til et stykke ungdomsteater.

»Faust« udspiller sig som et væddemål mellem mennesket Faust og djæveln Mefisto. Og som noget centralt rummer historien, den omtalte kærlighedstragedie. På et dybere plan tematiserer »Faust« store eksistentielle temaer som splittelsen mellem lysets og mørkets kræfter, mellem øjeblikkets tilfredshed og den evige stræben, mellem impulsiv frihedstrang og hensynsløs lystudlevelse på den ene side og fornuftmæssige overvejelser og

uselvis bundethed på den anden side.

At det er en eksistentiel sværvægt, som er lagt i hænderne på tre ambitiøse herrer, mærkes tydeligt. Forestillingen er en prætentios blanding af dramatisk fortælling, dialog og sang. I de gode bestræbelser på at skabe teatermagi og store betydninger har de tre aktører desværre bare truffet en del valg, som ikke fungerer på scenen. Og som helhed tager forestillingen sig unødigt tung ud.

Dårligt fra start

Forklaringerne er flere. Jesper B. Karlsens dramatisering er både klar, begavet og nuanceret. På mange forskellige måder får vi at vide, at stykket handler om, at det livsbegær, den lyst, Faust har til at trænge ind i livets dybeste sammenhæng og leve helt til bunds, bliver hans forbandelse, fordi han aldrig får nok. Han stiller sig aldrig tilfreds, vil altid videre og kommer i det liv til at mangle en masse. Men i al sin kompleksitet og seriøse korrekthed kommer teksten også til at fremstå så rigtig, at den kalder på sin modsætning; noget forkert, noget mere lovløst, noget vi vågner op af, fordi vi bliver provokeret af det, eller måske bare undrer os.

Rummet er rigtig godt indrettet med publikum siddende rundt om en cirkulær scene, som de medvirkende både spil-

ler på, under, over og udenom. Men forestillingen lægger dårligt fra start. Med flot, men alt for »omkring-sig-selv-sluttet« og højstemt sang. Og det, at Faust og Mefisto fra start til slut optræder som to adskilte figurer, gør, at man oplever dem mere som to ligeværdige mænd, som indgår et dobbeltvæddemål, end som ét menneske, der sælger sin sjæl til djæveln og derved får det onde ind under huden, som et vilkår at kæmpe imod.

Instruktionen og skuespillet kommer i sin stramme og disciplinerede form lige som teksten også til at fremstå så perfekt og højtidelig, at det virker reducerende. Scenerne i den lille verden med Gretchen lugter med kåber, stearinlys og klokkeslag for meget af sort middelalder og fortidstungt vadmæl. Og det tjekkede solbrillelook og video-animationerne i loftet fylder snarere sekvenserne i den store verden med forudsigelighed, end med vitaliserende bid og brod.

»Faust« blev ikke den stærke oplevelse, jeg havde set frem til. Som helhed savner jeg nogle af de fantasifulde overraskelser og noget af den vildtvoksende energi og galskab, som både Theater La Balance og Det Lille Turneteater så flot folder ud i mange af deres tidligere forestillinger.

Kirsten Dahl

Net skal det være

Installer dit helt private billetbestillingssystem eller få lagt en »streaming« af teatrets produktioner ud på nettet. To tilbud til teatrene i den hastigt voksende fagre nye informationsverden

Af Carsten Jensen

Såvel teatre som teatergængere må konstatere at internettet har bemægtiget sig en stadig større del af informationsudvekslingen mellem producenter og købere.

Ethvert (børne)teater med respekt for sig selv – og mulighederne – har for længst fået en email-adresse og en hjemmeside med forestillingsomtaler og fotos og turneplaner og sandsynligvis tekster om teatrets historie og udvikling m.m.

Teatrenes store samlede forestillingskatalog, Den Røde Brochure, har været på nettet et par sæsoner til at guide de net-glade teaterkøbere direkte ind på deres ønsker.

Og de store, tilbagevendende festivaler i april og september sørger for, at festival-info og programmer er tilgængelige i opdateret og udprint-venlig form.

Alligevel er den gammeldags form for publikumskontakt i form af (især) direct mail til nuværende og potentielle kunder og (sjældnere) annoncer i dagblade stadig en uundværlig del af teatrenes markedsføring. Der bruges rigtig mange penge på brochurer og porto rundt omkring på de danske børneteatre.

Det kunne Deres udsendte konstatere ved selvsyn under et lille besøg hos AnemoneTeatret i hovedstadens indre bykerne. Her lå glitrende brochurer og intro-breve i stakke, mens 12.000 kuverter var ved at blive klargjort til udsendelse.

En paradoksal oplevelse al den stund snakken gjaldt digital billetbestilling. AnemoneTeatret har nemlig – som det eneste teater i København – valgt IKKE at tilslutte sig det landsdækkende BILLETnet-system, hvor kunder kan ringe om eller klikke sig ind på forestillinger, bestille og hente/betale efterfølgende på posthuset.

Tast og betal

AnemoneTeatrets leder, Albert Nielsen, synes, at det er for dyrt for alle parter. Teatret skal således betale BILLETnet et halvt hundrede kroner for hver opførelse, man har på programmet, mens publikum må af med 15-20 kroner og en tur til posthuset – udover billetprisen forstås – hver gang de vil i teatret.

I stedet har det lille teater

fået udviklet sit eget billetnet, der – udover at være billigt og overskueligt – også udmærker sig ved at være særdeles brugervenligt.

Ved at klikke sig ind på AnemoneTeatrets hjemmeside kan publikum således selv surfe rundt på alle spilletage og tidspunkter og lægge sig fast på et antal billetter. Når man har betalt via sit Dankort eller andet kort – teatret anvender DIBS (Dansk Internet Betalingssystem) – får man mailet en bekræftelse, der også gælder som billet.

Kunden sparer altså både en tur på posthuset og gebyret. Teatret får billetpengene direkte ind på kontoen, aflastning ved billetlugen, mindre telefonid og færre uafhentede – og ubetalte – billetter. Et »svind«, der kan gå helt op til ti procent.

Kun for private

Albert Nielsen anslår, at systemet giver teatret en besparelse i titusindkronersklassen, og han HAR forsøgt at sælge ideen til andre små teatre og børneteatre, men hidtil uden at møde den store interesse.

Han erkender, at det lige kræver lidt grej og installationsomkostninger, men mener det hurtigt tjent hjem igen.

I systemet indgår i øvrigt skuespiller og instruktør (og it-nord) Torkild Lindebjergs digitale billetsystem, som flere af landets børneteatre allerede har anskaffet sig.

Det særlige net-billetbestillingssystem er dog udviklet af en studerende, Kim Hansen, som eksamensprojekt. Og i tæt i samarbejde med AnemoneTeatret, så det helt er tilvirket efter teatrets ønske og har haft et års afprøvningsfase.

AnemoneTeatret har brugt det siden januar, og der HAR da været enkelte tekniske problemer – hvoraf det mest almindelige er, at kunderne er kommet til at taste sig ind flere gange på den samme forestilling.

Albert Nielsen understreger, at systemet udelukkende er beregnet til private, og altså IKKE institutioner, ikke mindst fordi disse har muligheder for T25 og andre rabatordninger, der ville gøre en indtastning rimeligt kompliceret.

Men da 62 procent af AnemoneTeatrets stationære salg p.t. går til private – og er stigende, blandt andet som følge af institutionernes dårligere økonomi – ser han

afgjort muligheder i det private billetsystem på nettet.

Stream din produktion

Det er selvfølgelig også stadig muligt at ringe til teatret og på helt gammeldags facon skaffe sig adgang. Man kan jo osse vælge at reflektere på nogle af de mange brochurer, som teatret netop har sendt ud.

Albert Nielsen mener nemlig, at denne form stadig vil slå alle former for internetmarketing – alene af den grund, at nettet er så uoverskueligt, at den potentielle kunde har svært ved at finde frem til teatret i mylderet af tilbud.

Det mener et innovativt foretagende ved navn Nordisk Net TV til gengæld ikke. Man har blandt andet specialiseret sig i såkaldte »streaming« – redigerede videoklip – som lægges ind på nettet. Firmaet har tidligere markeret sig med events som »festivalheledagen« m.m., men har også haft kig på børneteaterområdet. Hvilket måske ikke er så mærkeligt, al den stund at den ene af firmaets ejere hedder Morten Langhans og er søn af Odsherreds navnkundige Sven Langhans, mangeårigt medlem af UBOT og bestyrelsen i Danske Teaterforeninger.

AnemoneTeatret har allerede prøvet klud for en sådan streaming, der kan bestå i, at digitale kameraer optager produktion af en forestilling fra start til slut, laver interviews med de medvirkende, forfatter m.fl. – og efterfølgende klipper en lille, kompakt video, der komprimeres via en såkaldt flash decoder og lægges ud på nettet. Prisen er til forhandling.

Albert Nielsen var dog ikke særsklit begejstret for projektet. Han synes, at det var for langsomt og at der gik for lang tid, før resultatet var at finde på nettet. Han mener også, at sådanne klip i givet fald burde ligge på teatrenes egen hjemmeside og ikke hos Nordisk Net TV.

Firmaet har dog haft store kunder som Det Kgl. Teater og Odense Internationale Dansere – og Sven Langhans mener selv, at sønnens projekt lugter af fremtid. At den direkte net-formidling vil være et godt alternativ til en masse brochurer og marketingsarbejde, men at det nok kræver, at teatrene har sponsorer til at medfinansiere det.

Se mere via
www.anemoneteatret.dk
www.nordisk.nettv.dk

Co-produktion med stærke scener: »Faust« i ungdomsteaterudgave.

The 14th Assitej International Congress & Performing Arts Festival, Seoul, Korea – 2002

Af Klaus Eggert

ASSITEJ's 14. verdenskongres blev en stor og udbytterig oplevelse. ASSITEJ Korea havde, med Kim Woo Ok i spidsen, formået at give liv og handling til den drøm, han havde beskrevet i Tromsø på den forrige verdenskongres i 1999, om at arrangere den første ASSITEJ-verdenskongres i Asien.

Seoul er en sydende, asiatisk storby (mellem 12 og 14 millioner indbyggere), som i juli er varm (30-35 grader) med høj luftfugtighed og pludselige, voldsomme regnbyger. Men livet i byen foregår i en overraskende behagelig og venlig stemning: Ingen tudende bilhorn og stressede koreanske businessfolk og småbørnsforældre, men et velfungerende og billigt net af underjordiske tog og venlige og hjælpsomme koreanere.

Ingen unge, berusede tumper i gaderne og tilsyneladende ingen kriminalitet. Det var slående for alle udenlandske gæster, hvor tryk man følte sig, når man færdedes i byen og i subwayen. Og det var livsbekræftende at opleve den rolige glæde, som unge koreanere udviste over for hinanden og forældre over for deres børn. Jo vist kan vi pæredanskere lære af de fremmede. Hvis vi ellers vil...

Kongressen og festivalen var placeret i Seoul Downtown – en døgnåben del af byen med universiteter, teatre, eksotiske spisesteder – inklusive en Steff-Houlberg biks med »pølser« og »frikadeller« på spisekortet og plakater med »Der er dejligt på Fyn« på væggene.

Festivalsekretariatet var bemandet med et par professionelle fra ASSITEJ Korea, samt et stort antal frivillige, som tog sig af billet-salg og -udlevering, var guider og tolke for de udenlandske gæster – og i øvrigt gik smilende rundt og var behjælpelige med hvad som helst.

Forestillinger og snak

I de ni dage, festivalen varede, blev der spillet 29 forestillinger fra 14 lande med i alt 124 opførelser. Flest naturligvis fra Korea, men også fra Kina, Belgien, England, Danmark, Sri Lanka, Japan, Spanien, Australien, Filippinerne, Rusland, Tysk-

Seoul – en sydende storby med et venligt tempo.
Foto: Klaus Eggert

(De øvrige medlemmer af Executive Committee: Se billedfakta)

Skævheder og øl

Den valgte Executive Committee fik altså tre (nord-)europæere på topposterne. I sig selv en ubalance i en verdensomspændende organisation. Men helt galt var det, at ingen af de tre afrikanske kandidater opnåede valg til EC. De fleste delegationer udtrykte stor beklagelse over, at organisationens ledelse ikke omfattede repræsentanter fra alle kontinenter, og EC vil søge at rette op på denne skævhed ved at udnytte vedtægternes mulighed for at udpege op til to ekstra medlemmer af EC med fulde rettigheder og pligter. Dermed skulle der være mulighed for både at få en repræsentant for Afrika (Zambia?) og en kvinde til i organisationens ledelse, idet kun tre ud af 14 i EC er kvinder.

Analyse af af det på mange måder »skæve« valgresultat blev drøftet længe og højt på de små, lokale spisesteder i downtown Seoul, og ikke mindst på Natcafeen, hvor teaterfolk mødtes over en velfortjent koreansk øl om aftenen.

Efter to begivenhedsrige uger i et vidunderligt land er alle deltagere i kongressen tilbage i det daglige arbejde med enten at skabe teaterkunst for børn og unge eller at skabe bedst mulige vilkår for at børn og unge kan opleve denne teaterkunst.

I maj 2005 kan man så mødes i Montreal i Canada og opleve og diskutere, hvad og hvor meget der er lykkedes. På gensyn!

Klaus Eggert er – udover titlen som nyudnævnt Tressurer i ASSITEJ International – også administrativ leder af Teatro Rio Rose
Foto: Kurt Johansen

Seoul og stemning

Med Det lille Turnéteaters Hamlet-forestilling som det kunstneriske bidrag og med Michael Ramløse, Henrik Steen Larsen og Klaus Eggert som officielle danske delegerede drog en lille flok danskere i juli til Seoul i Sydkorea for at deltage i ASSITEJ's 14. verdenskongres med tilhørende festival

land, Sverige og Argentina.

Udbuddet af forestillinger var karakteriseret af den store spredning i volumen, kunstneriske udtryksformer, stilarter og kvalitet, som teater for børn og unge udgør i den forskelligartede verden vi lever i. Det er naturligvis spændende som publikum at opleve, men det giver også stof til eftertanke, til kollegiale samtaler med teaterfolk fra andre dele af verden, og dermed til inspiration for hjemligt arbejde med egne forestillinger.

De kollegiale samtaler blev i struktureret form afviklet dagligt som

SARANGBANG (se andetsteds på siderne).

Her skal ikke gives referater endelige anmeldelser af forestillingerne, men nævnes skal det, at Det Lille Turnéteaters »Hamlet« var et klart festival-hit. Det skulle undre, om ikke deltagerne i Seoul kaster adskillige invitationer til andre festivaler af sig!

Når rige leger fattige

Hvert tredje år afholdes generalforsamling i den internationale organisation, der består af cirka 70 nationale ASSITEJ-centre fra alle kontinenter i hele verden.

Hvert nationalt center (der som medlemmer har et antal professionelle teatre for børn og unge – i Danmark cirka 50 teatre) – kan sende en delegation på op til tre personer til generalforsamlingen.

Her drøftes den kunstneriske udvikling i teater for børn og unge i den forløbne periode (rapporter fra diverse kommissioner og udvalg), afholdes seminarer og besluttes, hvilke initiativer der skal tages i den kommende periode. På fire velbesøgte fora blev der diskuteret moderne dans, objektteater, studier af teater for børn og unge – samt forholdet mellem kunst og uddannelsessystemer.

Også organisationens kontingentsystem blev genstand for diskussion. Det nuværende system er baseret på en delvis frivillig, differentieret betaling – af hensyn til »fattige« centre – og trænger åbenlyst til en revision, idet flere og flere »rige« centre ganske mod hensigten ikke betaler det fulde kontingent på 500 dollar pr. år. Dette blev kraftigt kritiseret af den danske

delegation, og en del centre var klædeligt skamfulde og lovede at tage hjem og genoverveje deres kontingentbetaling!

(For interesserede i det internationale arbejde henvises i øvrigt til det kommende referat på hjemmesiden www.assitej.org)

Et af verdenskongressens højdepunkter er selvsagt valgene til Executive Committee (EC) og værtsby for næste kongres. Og i skarp konkurrence med Wales vandt Montreal i Canada værtskabet om verdenskongressen i maj 2005.

Som generalsekretær (gen)valgte Niclas Malmcrona fra Sverige, som med økonomisk støtte fra de fleste nordiske lande – Brian Mikkelsens Danmark har i skrivende stund endnu ikke givet endeligt tilsagn – skal drive organisationens sekretariat i Stockholm frem til maj 2005. Til posten som organisationens skatmester blev Klaus Eggert fra Danmark valgt. Og som ny præsident for ASSITEJ International blev Wolfgang Schneider fra Tyskland valgt.

Breaking News

For første gang i ASSITEJ Internationals historie blev internettets muligheder taget i anvendelse under selve kongressens forløb. Organisationens hjemmeside – som blev etableret da generalsekretariatet under Michael Ramløses ledelse lå i København – vedligeholdes fortsat fra Danmark via Dansk ASSITEJ. Fotos fra festivalen og kongressen blev dagligt mailet hjem til web-master Stig Hansen, som straks uploadede dem til hjemmesiden. Det betød, at deltagerne i kongressen – og i øvrigt i resten af verden – kunne se nye billeder fra Seoul via internettet. Også beslutningerne fra generalforsamlingen kunne følges løbende på www.assitej.org under »Breaking News«.

SARANGBANG

Af Michael Ramløse

Udover muligheden for at se og stifte bekendtskab med teater og teaterformer fra hele verden er ASSITEJ's verdenskongres også en unik chance til at tale med og diskutere teater med kolleger fra de cirka 70 lande, der udgør medlemsskaren i ASSITEJ.

Disse snakke og diskussioner foregår selvfølgelig hele tiden på privat basis; men derudover tilbød kongressen i Seoul en mere organiseret diskussionsform også.

Inspireret af bl.a. den danske TEA-TIME-model – der har været en fast ingrediens for danske og udenlandske teaterfolk på den store festival i april gennem mange år – blev der seks eftermiddage i kongres-perioden afholdt en såkaldt »Sarangbang«. (*Sarangbang er i en traditionel – større – koreansk husholdning en slags fest-rum, som anvendes til almindelig hygge med gæster, til sladder og til alvorlige aftaler, f.eks. om forlovelser og bryllupper etc.*)

Hver dag var der afsat to timer til at tale om tre forestillinger. De medvirkende var naturligvis til stede, og eftersom de forestillinger, der skulle »under kniven«, var annonceret i god tid, kunne alle festivaldeltagere gå til de diskussioner, der nu var relevante for deres

personlige forestillingsvalg.

Sammen med Yun-Cheol Kim fra Korean University of Arts og Michel Vais, teaterkritiker fra Canada havde undertegnede fornøjelsen – og udfordringen – af at være ordstyrer og oplægholder på Sarangbang-snakken.

Diskussionerne var både spændende og åbenhjertige, og der herskede generelt en god atmosfære på møderne, selvom nogle teatre – naturligvis – fandt det vanskeligt (og hårdt), at ikke alle faldt i svime over netop deres geniale fremførelse.

Diskussionerne om de enkelte forestillinger tjente samtidig som afsæt til nogle mere generelle overvejelser og synspunkter omkring teater for børn, forskelle mellem det »vestlige« og det »østlige« teater i fremstillingsformen, børns vilkår i forskellige dele af verden – og dermed den virkelighed og relevant teater for dem nødvendigvis må forholde sig til.

Gode og interessante diskussioner – også om f.eks. børns direkte deltagelse i forestillingerne sammen med de professionelle skuespillere: Er det noget, børnene virkelig ønsker, eller bliver de brugt som gidsler/alibi. I nogle tilfæl-

de var denne publikums-medvirken ganske uden sammenhæng med stykket i øvrigt og et totalt fremmedelement.

»Sarangbang« illustrerede også på glimrende vis mangfoldigheden i ASSITEJ – også udover teaterformerne – idet seancerne foregik på engelsk (ASSITEJ's arbejdsprog) med tolkning til koreansk.

Men den dag, vi behandlede en russisk, en japansk og en argentinsk forestilling, måtte oversættelsesgangen – f.eks. når den russiske forestilling var på – være: Fra russisk til engelsk til koreansk (og spansk) til japansk – og omvendt tilbage igen.

Det siger sig selv, at præcisionen i et spørgsmål – og det efterfølgende svar – måske nok lader en del tilbage at ønske.

Kvaliteten af de behandlede forestillinger var ganske svingende – dette gjaldt i også kvaliteten af diskussionerne, selvom det vel generelt må siges, at de alle var udbytterige og tankevækkende.

Michael Ramløse er dramatiker, adm. leder af Fair Play, formand for BTS – samt fhv. generalsekretær for ASSITEJ International (1990-96).

Executivkomiteen i nyeste opstilling: Kim Woo Ok (Korea), Tony Mack (Australien), Stephan Rabl (Øst-rig), Remi Boucher (Canada), Wolfgang Schneider (Tyskland), Niclas Malmcrona (Sverige), Michail Bartenev (Rusland), Louiza Monteiro (Brasilien), Peter Rinderknecht (Schweiz), Ivica Simic (Kroatien), Jeremy Turner (Storbritannien), Klaus Eggert (Danmark) – samt en japansk stand in for Yuriko Kobayashi, der ikke var tilstede. Mangler gør også Hagit Nokolayevski fra Israel

ASSITEJ's nyvalgte præsident, dr. Wolfgang Schneider fra Tyskland, er en rigtig stor mand – der nærmest får sin kinesiske teaterkollega til at ligne sin private bugtalerdukke... Foto: Klaus Eggert

UBOT SPILLER UD

En drøm om samarbejde

Af Eva Jørgensen
sceneinstruktør,
medlem af UBOT

Teatercentrum bliver bevaret. Denne opmuntrende besked fik vi sidst i juni – efter halvandet år i den uvishedens skruestik, som den tidligere kulturminister satte os i, da hun lagde op til sin teaterlovsrevision. Også Brian Mikkelsen har planer for en sådan, men selvom han måske når at tænke et par sammenhængende tanker inden den ministerrokade, alle hvisker så højt om, så skulle hans revision ikke betyde forringelser på børneteaterområdet. Tværtimod hedder det, at området skal styrkes. Helt hvordan er ikke til at gennemskue, men forringelser – nej.

Strukturen for Teatercentrum (TC) skal ændres, men ændringen bliver af teknisk, ikke politisk art, og tilskuddet til stedet bevares. Dermed kan vi fortsat løse de opgaver, som vi hidtil har løst. Og slet gennemtænkte ideer som udlicitering af festivalen er taget af bordet.

Det indebærer blandt andet, at det ansættelsesstop, som vi har måttet leve med, er ophævet. Pengene til at aflønne eventuelt nye medarbejdere er ikke blevet flere, tværtimod, men nu ved vi da i det mindste, at det ikke vil være spildt, at vi begynder at gøre os nogen mere konkrete tanker om fremtidens Teatercentrum.

Selvom festival, avis og brochure er vigtige aktiviteter, der fortsat skal have fuld opmærksomhed, er det ikke nok bare at løse de hidtidige opgaver. Tiden er en anden og Teatercentrum har stadig et stykke vej at gå, før vi kan følge trit med den. Derfor

har vi for eksempel planlagt en revision af vores hjemmeside, både æstetisk og funktionelt. Det sker som en del af vores forpligtelse overfor teatrene, formidlerne og publikum, men også for at synliggøre stedet selv, der pt. ikke engang findes på Kulturministeriets hjemmeside...

Det gamle ord om, at den lever godt, der lever skjult, indebærer muligvis stadig en menneskelig sandhed. Politisk set har det imidlertid meget lidt med virkeligheden at gøre, for her gælder det, at »Kan jeg ikke se dig, så eksisterer du ikke«. På en måde en sært provinsiel og fantasifuld tankegang, men ikke desto mindre den på bjerget og i tiden herskende.

Det paradoksale ved offentlig synlighed på børneteaterområdet er, at for publikum er den dybest set fuldstændigt ligegyldig. Synligheden gælder de voksnes behov for information. Så når vi taler om, at TC's synliggørelse af børneteaternes virksomhed skal opprioriteres, så er det henvendelsen til de voksne, vi taler om – fra de politiske beslutningstagere til den nærmeste familie. Og der er meget, som har betydning for offentlighedens syn på det professionelle, danske børneteater, der endnu er uført. Dets meget fine internationale ry er for eksempel en virkelig god historie. Den mangler bare at blive fortalt, som den succeshistorie, den er.

Ved forårets festival i Lyngby havde vi besøg af et halvt hundrede gæster, der havde rejst meget langt for at se, hvad dansk børneteater har at byde på. De kom fra Asien, Afrika, Australien, USA og Europa og udtrykte både

en udelst beejstring for mængden og mangfoldigheden af forestillinger og en stor respekt for den seriøsitet og det generelle kunstneriske niveau.

Et af resultaterne er en mængde invitationer til de danske børneteatre, der turnerer verden over i større omfang end noget andet område inden for dansk scenekunst. Et andet resultat er et langsomt, men sikkert voksende internationalt samarbejde om konkrete forestillinger.

Helt afgørende for denne udveksling er dansk ASSITEJ, der gør et formidabelt arbejde for at støtte og udvikle det internationale netværk, uanset organisationens lidenhed, skrabede økonomi- og relative usynlighed...

Teatercentrum og ASSITEJ arbejder tæt sammen i forbindelse med festivalen, men ellers er Teatercentrums internationale aktivitet begrænset. En drøm for fremtidens Teatercentrum kunne være, at vi i langt højere grad kunne påtage os de organisatoriske og administrative opgaver, som ASSITEJ i dag løser ved store mængder af frivillig, ubetalt arbejde.

Kræfterne i ASSITEJ kunne så i endnu højere grad bruges på kulturpolitik og netværksopbygning – i tråd med organisationens art og ressourcer.

Udvikling af informationsarbejdet og det internationale samarbejde er blot to af de områder, som vi i UBOT og på Teatercentrum nu kan tage fat på uden frygt for, at vores bestræbelser bliver slag i luften. Andre opgaver står i kø og vi glæder os til det arbejde, der forestår. God sæson!

BØGER

v. Carsten Jensen

Kulturpolitik i tiden

Kulturministeriets politik – eller måske især manglen på samme – gennem ministeriets første 40 leveår er tema for en kulturpolitisk udgravning, foretaget af Mie Fihl Jeppesen, der er cand. mag. i dramaturgi og kulturforståelse fra Aarhus Universitet og i dag arbejder om fuldmægtig i kulturforvaltningen i Albertslund kommune. Hun er altså gået fra teorien til praktikken og kan næsten med det blotte øje se, hvordan skiftende ministres fine ord om kulturens betydning og visioner mest har karakter af retorik, omvundet af tilskudskroner på passende steder.

Bogen er en bearbejdet speciale-afhandling og er det meste af vejen en næsten overraskende nøgtern og opremsende gennemgang af kulturpolitik og lovgivning gennem 40 år – herunder behandling af centrale begreber som armslængde, decentralisering og kvalitet. Man mere end aner den inspiration fra professor Jørn Langsted, som han også takkes for i forordet.

Først i det afsluttede afsnit, »Mod en konstruktiv kulturpolitik«, viser forfatteren rigtig tænder i sin beklagelse af, at kulturpolitik mestendels er forblevet retorik og at den ikke gennem 40 år har formået at erobre større andele af statsbudgettet end de omkring en procent, som skiftende ministerier har haft at gøre godt med.

Mie Fihl Jeppesen anviser to konstruktive veje frem: At armslængde-organernes virkeområde udvides (midler hertil er p.t. mindre end 15 procent af den samlede bevilling), så nye og eksperimenterende projekter kan tilgodeses. Og at staten tager sit kulturpolitiske ansvar alvorligt og lovgiver og prioriterer herefter.

Og så lige i afdelingen for insekt-kopulering: I en af de mange (udmærkede) skemaer over kulturens mål og med ('armslængdeorganerne i statens kulturpolitik' side 88) anføres det, at Teaterrådet har bestået af tre medlemmer frem til 1990. Det er jo ingenlunde rigtigt, idet der har siddet fem personer i rådet siden 1984. Desuden fremstår det som om, oprettelsesåret er 1986. Teaterrådet blev oprettet i 1926 som et rådgivningsorgan og har haft skiftende antal medlemmer og struktur.

Men ellers er det en udmærket gennemgang at blive klog(ere) af.

Kulturen, kunsten og kronerne. Af Mie Fihl Jeppesen. 144 sider, kr. 168. Akademisk Forlag.

Besøg i rædselskabinettet

Det er sjældent, at man med så stor rimelighed kan kalde en ny bog for noget af en rædsel, men maskøren Janus Vinthers virtuose omgang med afhuggede lemmer, udblæste hjerner og opsprættede maver er ikke for sarte sjæle.

Det er den første danske håndbog i fremstilling af livagtige sminke-effekter til brug for film og teater – eller for den sags skyld katastrofe-øvelser og de meget populære rollespil blandt unge – og uhyrlighederne præsenteres smukt og overskueligt i en fint layoutet bog.

Med et bloddryppende sværhedsbarometer og trin-for-trin tekster med ledsagende fotografier præsenteres det svære håndværk, så det ser nemt ud at kreere skudhuller, ækle sår og voldsom aldring – ja, man får næsten lyst til straks at præsentere omgivelserne for en livagtig 3. gradsforbrænding med brankede sårskorper og alt til faget hørende.

Anbefales på det styggeste.

Special effekter til film og teater. Af Janus Vinther. 160 sider, ill. kr. 248. Drama.

STYKKER

- **H.C. Andersen:** Den der ler sidst. 81 sider, kr. 148. Drama. Tre af eventyrdigterens syngespil, bearbejdet og indledt af Preben Harris.
- **Finn Methling:** Anlæg med gangsti og bænke. 69 sider, kr. 148. Drama. Livet i en park, oplevet gennem en gammel mands øjne.
- **Anne Bro:** Sheherazade. 79 sider, kr. 148. Drama. En moderne fabel om en historiefortællerske og en morderisk konge.
- **Kaj Nissen:** Til rette tid og sted. 79 sider, kr. 148. Drama. Tre stykker, skrevet for ældre agerende og tilskuere: Monologerne Crepes Suzette og Alt Fuglelivet samt dialogen Det Blinde Øje.

SMÅSCENER

KØBENHAVN & OMEGN

Billetpris: Oplyses på telefon: 43 73 60 98

KONGSHOLMCENTRET

Liljens Kvarter 2
2620 Albertslund
Billet tlf: 39 20 54 57

ANEMONE TEATRET

Suhmsgade 4
1125 København K
Billet tlf: 33 32 22 49

Gøg Og Gokke Vender Tilbage

AnemoneTeatret
Aldersgruppe: fra 16 år
Spilleperiode: 10/9-12/10
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 17.00.

Billetpris: 50 kr. for unge under 25 år. 110 kr. for voksne

Små Fugle

Rio Rose
Aldersgruppe: fra 1,5 til 5 år
Spilleperiode: 17/9 -29/9
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 9.30 & kl. 11.00. Lørdag & søndag kl. 10.30 & kl. 12.00.
Billetpris: 50 kr. for børn. 70 kr. for voksne

Pan

AnemoneTeatret
Aldersgruppe: fra 3 til 8 år
Spilleperiode: 24/10 - 17/11
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag & onsdag kl. 9.30 & kl. 11.00. Torsdag kl. 11.00 & kl. 17.00. Fredag kl. 17.00. Lørdag kl. 13.00 & kl. 15.00. Søndag kl. 15.00.
Billetpris: 50 kr. for børn. 70 kr. for voksne

Hvad Må Man Overhovedet Til Jul

AnemoneTeatret
Aldersgruppe: fra 4 til 12 år
Spilleperiode: 22/11 - 22/12
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag & torsdag kl. 9.30 & kl. 11.00. Onsdag kl. 11.00 & kl. 14.15. Fredag kl. 11.00 & kl. 17.00. Lørdag & søndag kl. 13.00 & kl. 15.00.
Billetpris: 50 kr. for børn. 70 kr. for voksne

FOLKETEATRET

Nørregade 39
1165 København K
Billet tlf: 33 12 18 45 / 33 93 96 93 (grupper) – man-fre kl. 12-19, lør kl. 12-16

En Rigtig Nisse

Teatret Rosa
Aldersgruppe: fra 3 til 8 år
Spilleperiode: 9/12-20/12
Spilledage & -tidspunkter:
Alle dage kl. 9.30, kl. 11.00 & kl. 13.30 – undtagen torsdag d. 14. og fredag d. 15. december, hvor der ikke spilles.
Billetpris: 50 kr.

GLASSALEN I TIVOLI

Vesterbrogade 3
1630 København K
Billet tlf: 33 15 10 12/Billet-Net 70 15 65 65

Bent The Gladiator – Crazy Christmas Cabaret 2002

London Toast Theatre
Aldersgruppe: fra 14 år
Spilleperiode: 14/11 - 22/12
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til søndag kl. 19.30. Lørdag kl. 15.00 & kl. 19.30.
Billetpris: Oplyses på telefon: 33 15 10 12

ISHØJ TEATER

Brentedalen 8
2635 Ishøj
Billet tlf: 43 73 60 98 kl. 9-15

Stalddrengens Rejse

Ishøj Teater
Aldersgruppe: fra 3 til 10 år
Spilleperiode: 29/8 - 8/10
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 9.30, kl. 11.30 & kl. 13.30.
Billetpris: Oplyses på telefon: 43 73 60 98

Nissen På Storgården

Ishøj Teater
Aldersgruppe: fra 3 til 10 år
Spilleperiode: 1/11 - 20/12
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 9.15, kl. 10.40, kl. 12.10 & kl. 13.40

En Rigtig Nisse

Teatret Rosa
Aldersgruppe: fra 3 til 8 år
Spilleperiode: 3/12
Spilletidspunkt: Tirsdag kl. 9.30, 11.00 & kl. 13.30
Billetpris: 50 kr.

DET LILLE TEATER

Lavendelstrædet 5-7
1462 København K
Billet tlf: 33 12 27 13

Frisk Mod – eventyret om drengen, der ikke kunne blive bange

Det Lille Teater
Aldersgruppe: fra 4 til 8 år
Spilleperiode: 12/9 - 27/10
Spilledage & -tidspunkter:
Oplyses på 33 12 27 13, Det Lille Teater
Billetpris: 60 kr. i løssalg. 50 kr. for grupper. Refusion og Arte-rabat-ordninger.

Mester Flytter Ind

Det Lille Teater
Aldersgruppe: fra 4 til 8 år
Spilleperiode: 12/11 - 22/12
Spilledage & -tidspunkter:
Oplyses på 33 12 27 13, Det Lille Teater
Billetpris: 60 kr. i løssalg. 50 kr. for grupper. Refusion og Arte-rabat-ordninger.

PAKHUS 11

Dampfærgevej 2
2100 København Ø

Jord Luft Vand Ild

Meridiano Teatret
Aldersgruppe: fra 14 år
Spilleperiode: 5/9 - 22/9
Spilledage & -tidspunkter:
Torsdag & fredag kl. 19.00. Lørdag & søndag kl. 16.00
Billetpris: 100 kr. for unge. 165 kr. for voksne – obs: Forestillingen varer 6 timer.

PALTHOLMCENTRET

Stavnsholtvej 3
3520 Farum
Billet tlf: 39 20 54 57

En Rigtig Nisse

Teatret Rosa
Aldersgruppe: fra 3 til 8 år
Spilleperiode: 5/12
Spilledage & -tidspunkter:
Torsdag kl. 9.30, kl. 11.00 & kl. 13.30
Billetpris: 50 kr.

TEATRET BAG KROEN

Ordruphøjvej 2
2920 Charlottenlund
Billet tlf: 39 63 10 96, hverdage fra kl. 10-15

S.O.S Mordpolen

Teatret bag Kroen
Aldersgruppe: fra 10 år
Spilleperiode: 28/8 - 26/10
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag, torsdag, fredag & lørdag kl. 19.00
Billetpris: 60 kr. for unge under 25 år. 125 kr. for voksne

Peter Plys – Det Er Helt Hen I Vejret. 4. Episode

Teatret bag Kroen
Aldersgruppe: fra 3 til 10 år
Spilleperiode: 27/9 - 17/11
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag kl. 10.00. Torsdag & fredag kl. 16.00. Lørdag & søndag kl. 14.00.
Billetpris: 60 kr. for unge under 25 år. 125 kr. for voksne

Far Til Fire Holder Jul

Teatret bag Kroen
Aldersgruppe: fra 5 år
Spilleperiode: 26/11 - 22/12
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 19.00. Lørdag & søndag kl. 14.00 & kl. 17.00.
Billetpris: 60 kr. for unge under 25 år. 125 kr. for voksne

TEATRET VESTVOLDEN

Høvedstøvsvej 47 – 49
2650 Hvidovre
Billet tlf: 36 77 23 00

En lille nisse rejste sig

Teatret Vestvolden

Aldersgruppe: fra 5 år
Spilleperiode: 18/11 - 20/12
Spilledage & -tidspunkter:
Torsdag til fredag kl. 19.00. Lørdag & søndag kl. 14.00 & kl. 16.00.
Billetpris: 40 kr. for børn/unge under 25 år. 70 kr. for voksne.

John Kachot & Zanko Panser

Teatret Vestvolden
Aldersgruppe: fra 9 til 13 år
Spilleperiode: 4/10 - 20/10
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 19.00. Lørdag & søndag kl. 15.00.
Billetpris: 40 kr. for børn/unge (under 25 år). 70 kr. for voksne.

VIFTEN

Rødovre Parkvej 130
2610 Rødovre
Billet tlf: 36 70 45 21

Mesterdetektiven Blomkvist

Familieteater
Aldersgruppe: fra 5 til 12 år
Spilleperiode: 1/10 - 19/10
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 19.00. Lørdag & søndag kl. 14.00. Mandag den 14/10 & torsdag den 17/10 kl. 16.00.
Billetpris: Oplyses på telefon: 36 70 45 21

ZANGENBERGS TEATER

Bernstorffsgade 7
1577 København V
Billet tlf: 33 14 50 05

Julemandens Hemmelighed

Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: fra 3 til 9 år
Spilleperiode: 25/11 - 20/12
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag kl. 11.00 & kl. 14.00. Tirsdag til fredag kl. 9.30 & kl. 11.00.
Billetpris: 35 kr. for børn/unge under 25 år. 65 kr. voksne, løssalg. 50 kr. for institutioner. 25 kr. for institutioner i Københavns kommune (refusionsberettigede).

Eventyrtfortælleren

Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: fra 4 til 10 år
Spilleperiode: 7/10 - 20/11
Spilledage & -tidspunkter:
Uge 41: Mandag til torsdag kl. 9.30 & kl. 11.00. Uge 42, 43 og 44: Tirsdag & onsdag kl. 9.30 & kl. 11.00, torsdag kl. 14.00 & kl. 17.00, fredag kl. 11.00 & kl. 17.00, lørdag kl. 13.00 & kl. 15.00, søndag kl. 15.00. Uge 45, 46 og 47: Mandag & torsdag kl. 11.00 & kl. 14.00, tirsdag, onsdag og fredag kl. 9.30 & kl. 11.00
Billetpris: 30 kr. børn/unge under 25 år, Billetpakke 50 kr. rabatkuponer, Billetpakke 65 kr. voksne, løssalg. 25 kr. T25. 50 kr. for institutioner. 25 kr. for institutioner i København (refusionsberettigede).

TEATRET ZEPPELIN

Valdemarsgade 15
1665 København V
Billet tlf: 33 22 04 78

Da Fuglene Fik Farver

Det lille Verdens Teater
Aldersgruppe: fra 1,5 til 4 år
Spilleperiode: 21/10 - 1/11
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 9.30 & kl. 10.30
Billetpris: 50 kr. – Obs: Begrænsede pladser, da forestillingen spilles i telt.

Kan Man I Virkeligheden Flyve

Teater Refleksion
Aldersgruppe: fra 6 til 11 år
Spilleperiode: 5/11 - 9/11
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag & onsdag kl. 10.00 & kl. 14.30. Torsdag & fredag kl. 14.30 & kl. 19.00. Lørdag kl. 14.00 & kl. 16.00.
Billetpris: 50 kr. dagforestillinger. 60 kr. aften & weekend.

Kong Arthurs Spejl

Teater Zeppelin
Aldersgruppe: fra 7 år
Spilleperiode: 1/9 - 13/10
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag kl. 10.00 & kl. 14.30. Onsdag efter aftale. Torsdag

& fredag kl. 19.00. Lørdag & søndag kl. 15.00.
Billetpris: 55 kr. for børn/unge under 25 år. 120 kr. for voksne. T25.

SJÆLLAND & ØERNE

DEN EUROPÆISKE TEATERHØJSKOLE

Ottekanten
Rødkildevej 42
4780 Stege
Billet tlf: 86 24 05 72

Kan Man I Virkeligheden Flyve

Teater Refleksion
Aldersgruppe: fra 6 til 11 år
Spilleperiode: 30/10 - 31/10
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag kl. 10.00 & kl. 11.30. Torsdag kl. 14.00 & kl. 19.00
Billetpris: 50 kr.

EGNSTEATRET MASKEN

Maskens Hus
Skolegade 16
4800 Nykøbing F
Billet tlf: 54 88 99 66

UBS! – eller hvordan det første brev blev skrevet

Egnsteatret Masken
Aldersgruppe: fra 5 til 10 år
Spilleperiode: 30/11 - 20/12
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 9.00 & kl. 11.00. Lørdag kl. 14.00
Billetpris: 45 kr.

Var Det En Blå Volvo?

Egnsteatret Masken
Aldersgruppe: fra 12 år
Spilleperiode: 19/9 - 20/9
Spilledage & -tidspunkter:
Torsdag og fredag kl. 19.30
Billetpris: 50 kr. for børn/unge under 25 år. 115 kr. for voksne

HOLBÆK EGNSTEATER

Vimmelskæft 27
4300 Holbæk
Billet tlf: 59 44 45 10

Det Bliver Sagt

Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: fra 13 år
Spilleperiode: 11/9 - 4/12.
Premiere 10/9 kl. 20.00.
Spilledage & -tidspunkter:
Ring til teatret for yderligere oplysninger
Billetpris: 125 kr.

FYN

BAGGÅRD TEATRET I ROTTEFÆLDEN

Caroline Amalievej 26
5700 Svendborg
Billet tlf: 62 21 46 43

Det Bliver Sagt

Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: fra 14 år
Spilleperiode: 10/10
Spilletidspunkt: kl. 19.30
Billetpris: oplyses på billettelefon

Spejlet

X-Act / Kitt Johnson
Aldersgruppe: fra 14 år
Spilleperiode: 24/10
Spille-tidspunkt: kl. 19.30
Billetpris: oplyses på billettelefon

Som Mand Behager

The Loyal Shakespeare Company
Aldersgruppe: fra 13 år
Spilleperiode: 1/11
Spilletidspunkt: kl. 19.30
Billetpris: oplyses på billettelefon

BØRNETEATRET SKÆGSPIRE

Teaterhuset
Filosofgangen 19
5000 Odense C
Billet tlf: 66 11 31 06

Lille Claus Og Store Claus

Teater 2 Tusind
Aldersgruppe: fra 6 til 10 år
Spilleperiode: 11/11 - 12/11

Spilledage & -tidspunkter: Kl. 9.30 og efter aftale.
Billetpris: 30 kr. for unge u/ 25 år. 50 kr. i løssalg. 50 kr. for institutioner/skoler (minus refusion).

Kludedukken

Randers Egnsteater
Aldersgruppe: fra 1,5 til 4 år
Spilleperiode: 27/10 - 8/11
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til torsdag kl. 9.30 & kl. 10.45. Fredag kl. 10.00. Søndag kl. 14.30
Billetpris: 30 kr. for unge u/ 25 år. 50 kr. i løssalg. 50 kr. for institutioner/skoler (minus refusion).

Gulerødder Vokser Ikke På Træer

Børneteateret Skægspire
Aldersgruppe: fra 4 til 8 år
Spilleperiode: 15/9 - 18/10
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag, onsdag & torsdag kl. 9.30 & kl. 11.00. Tirsdag kl. 10.00 & kl. 13.30. Fredag kl. 10.00. Søndag kl. 14.30. Uge 42: Mandag, onsdag & fredag kl. 10.00. Tirsdag & torsdag kl. 14.30.
Billetpris: 30 kr. for unge u/ 25 år. 50 kr. i løssalg. 50 kr. for institutioner/skoler (minus refusion).

ÅRHUS & OMEGN

ENTRÉ SCENEN

Grønnegade 93 D
8000 Århus C
Billet tlf: 86 19 00 79/89 40 40 40

American Buffalo

Von Baden
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 24/9 - 28/9
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00. Lørdag kl. 17.00
Billetpris: 50 kr.

Lommeoraklet

Teatret Thalias Tjenere
Aldersgruppe: fra 8 år
Spilleperiode: 4/10 - 10/10
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 20.00. Lørdag & søndag kl. 17.00. Torsdag d. 10/10 kl. 16.30 & kl. 20.00.
Billetpris: 65 kr. for voksne. 40 kr. for unge under 25 år

Kinderbett

Limfjordsteatret
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 25/10 - 29/10
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 20.00. Lørdag & søndag kl. 17.00
Billetpris: 100 kr. almindelig. 60 kr. for unge under 25 år, pensionister og studerende.

Tre I Én

Rolex G. Company / Bjørn Olesen
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 1/11 - 3/11
Spilledage & -tidspunkter:
Fredag kl. 20.00. Lørdag & søndag kl. 17.00
Billetpris: 75 kr. almindelig. 45 kr. for unge under 25 år, pensionister og studerende.

Letters To A Woman

Passing
Atmen Group
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 7/11 - 9/11
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 20.00. Lørdag kl. 17.00
Billetpris: 50 kr.

Loops

Missing Links
Aldersgruppe: fra 15 år

Spilleperiode: 25/11 - 30/11
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 17.00
Billetpris: 50 kr.

Deafening Silence

Orkater
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 7/12 - 9/12
Spilledage & -tidspunkter:
Lørdag & søndag kl. 17.00.
Mandag kl. 20.00
Billetpris: 100 kr. almindelig.
60 kr. for unge under 25 år,
pensionister og studerende.

GRUPPE 38

Mejlgade 45
8000 Århus C
Billet tlf: 86 13 53 11

Solens Land

Teater My
Aldersgruppe: fra 1,5 til 4 år
Spilleperiode: 18/9 - 21/9
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag kl. 9.30 & kl. 10.45.
Torsdag kl. 9.30. Fredag kl.
9.30 & kl. 17.00. Lørdag kl.
14.00.
Billetpris: 25 kr. for børn. 50
kr. for voksne

Krokodillen

De Røde Heste
Aldersgruppe: fra 6 år
Spilleperiode: 30/10 - 2/11
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag kl. 10.00 & kl. 11.15.
Torsdag kl. 10.00. Fredag kl.
10.00 & kl. 17.00. Lørdag kl.
14.00.
Billetpris: 25 kr. for børn. 50
kr. for voksne

Det Bliver Sagt

Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: fra 13 år
Spilleperiode: 12/11 - 23/11
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 16.00.
Billetpris: 60 kr. for unge
under 25 år. 120 kr. for voksne.

GULDLOK DUKKETEATER

Willemoesgade 2
8200 Århus N
Billet tlf: 86 10 47 77

Det Gyldne Skrin

Guldlok Dukketeater
Aldersgruppe: fra 2,5 til 7 år
Spilleperiode: 15/9 - 29/9
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag, torsdag & fredag kl.
10.00. Lørdag & søndag kl.
10.00 & kl. 15.00.
Billetpris: 45 kr. (grupperabat:
40 kr. v/ min. 5 personer).

Guldlok & De Tre Bjørne

Guldlok Dukketeater
Aldersgruppe: fra 2 til 6 år
Spilleperiode: 1/11 - 3/11 &
23/11 - 24/11
Spilledage & -tidspunkter:
Fredag, lørdag & søndag kl.
10.00 & kl. 15.00
Billetpris: 45 kr. (grupperabat:
40 kr. v/ min. 5 personer).

Julemandens Tryllestav

Guldlok Dukketeater
Aldersgruppe: fra 2 til 8 år
Spilleperiode: 1/12 - 22/12
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 9.45, kl.
11.00 & kl. 15.00. Lørdag &
søndag kl. 10.00 & kl. 15.00.
Billetpris: 45 kr. (grupperabat
40 kr. v/ min. 5 personer).

KULTURHUS ÅRHUS

Brobjergskolen
Frederiks Allé 20 C
Billet tlf: 39 20 54 57

En Rigtig Nisse

Teatret Rosa
Aldersgruppe: fra 3 til 8 år
Spilleperiode: 25/11 - 29/11
Spilledage & -tidspunkter:
Alle dage kl. 9.30, kl. 11.00 &
kl. 13.30
Billetpris: 50 kr.

SVALEGANGEN

Rosenkrantzgade 21
Postboks 5083
8100 Århus C
Billet tlf: 86 13 88 66

Anne Marie Helger som Sar-
ah Bernhardt
Anne Marie Helger Holding
Aldersgruppe: fra 15 år

Spilleperiode: 21/10 - 25/10
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 20.00
Billetpris: 60 kr. unge under
25 år. 90 kr. abonnementsbil-
let. 110 kr. billet med rabatkup-
on. 130 kr. løssalg.

Vagina Monologerne

Tåstrup Teater
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 18/9 - 19/9
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag & torsdag kl. 20.00
Billetpris: 60 kr. unge under
25 år. 90 kr. abonnementsbil-
let. 110 kr. billet med rabatkup-
on. 130 kr. løssalg.

Gøgereden

Svalegangen/Jomfru Ane
Teatret
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 11/10 - 16/11
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 16.00
Billetpris: 60 kr. unge under
25 år. 90 kr. abonnementsbil-
let. 110 kr. billet med rabatkup-
on. 130 kr. løssalg.

TI

Svalegangen/Teatret
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 29/8 - 5/10
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 16.00
Billetpris: 60 kr. unge under
25 år. 90 kr. abonnementsbil-
let. 110 kr. billet med rabatkup-
on. 130 kr. løssalg.

H.C. Andersens Liv & Værk – på 87 minutter

Svalegangen/Odense Teater
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 3/12 - 21/12
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 16.00
Billetpris: 60 kr. unge under
25 år. 90 kr. abonnementsbil-
let. 110 kr. billet med rabatkup-
on. 130 kr. løssalg.

Fluernes Herre

Svalegangen/Odsherred Tea-
ter/Fair Play
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 19/11 - 30/11
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 16.00
Billetpris: 60 kr. unge under
25 år. 90 kr. abonnementsbil-
let. 110 kr. billet med rabatkup-
on. 130 kr. løssalg.

Nøddebo Præstegård

Svalegangens Dukketeater
Aldersgruppe: fra 5 år
Spilleperiode: 7/10, 14/10 &
21/10
Spilledage & -tidspunkter:
Lørdag kl. 14.00
Billetpris: 30 kr. for børn (løssalg)
samt abonnementsbillet.
60 kr. for voksen/løssalg.

Spionen fra Kronborg

Svalegangens Dukketeater
Aldersgruppe: fra 7 til 12 år
Spilleperiode: 12/10 & 17. -
19/10
Spilledage & -tidspunkter:
Lørdag kl. 14.00. Torsdag &
fredag kl. 17.00
Billetpris: 30 kr. for børn (løssalg)
samt abonnementsbillet.
60 kr. for voksen/løssalg.

Det Bliver Sagt

Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: fra 14 år
Spilleperiode: 12/11 - 23/11
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag til fredag kl. 20.00.
Lørdag kl. 16.00.
Billetpris: 55 kr. unge under
25 år. 80 kr. abonnementsbil-
let. 100 kr. billet m. rabatkup-
on. 120 kr. løssalg.

Drømmenes Torv

Svalegangen/Svalegangens
Fortællercafé
Aldersgruppe: fra 15 år
Spilleperiode: 14/10 - 25/11
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag kl. 20.00
Billetpris: 60 kr.

ØVRIGE JYLLAND

HERNING HØJSKOLE

Sekskanten
Højskolevej 110
7400 Herning
Billet tlf: 86 24 05 72

Kan Man I Virkeligheden Flyve

Teater Refleksion
Aldersgruppe: fra 6 til 11 år
Spilleperiode: 3/10 - 6/10
Spilledage & -tidspunkter:
Torsdag & fredag kl. 10.00 &
kl. 14.00. Lørdag & søndag kl.
14.00
Billetpris: 50 kr.

KNIVHOLT HOVEDGAARD

Hjørringvej 180
9900 Frederikshavn
Billet tlf: 86 24 05 72

Kan Man I Virkeligheden Flyve

Teater Refleksion
Aldersgruppe: fra 6 til 11 år
Spilleperiode: 18/9 - 19/9
Spilledage & -tidspunkter:
Onsdag kl. 9.30 & 11.00. Tors-
dag kl. 14.00 & kl. 19.00.
Billetpris: 50 kr.

ODIN TEATRET

Særkærparken 144
7500 Holstebro
Billet tlf: 97 42 47 77

Lommeoraklet

Teatret Thalias Tjenere
Aldersgruppe: fra 8 år
Spilleperiode: 30/10 - 31/10
Spilledage & -tidspunkter:
Begge dage kl. 11.00 & kl.
20.00
Billetpris: 55 kr. for voksne. 45
kr. for børn/unge under 25 år

SÆDDING SKOLE

Tarphagevej 74
6710 Esbjerg V
Billet tlf: 86 24 05 72

Kan Man I Virkeligheden Flyve

Teater Refleksion
Aldersgruppe: fra 6 til 11 år
Spilleperiode: 8/10
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag kl. 14.00
Billetpris: 50 kr.

TEAM TEATRET

Østergade 32
7400 Herning
Billet tlf: 97 12 55 77

Niels Holgersens Forunder- lige Rejse

Det Lille Turnéteater
Aldersgruppe: fra 5 til 9 år
Spilleperiode: 4/10
Spilledage & -tidspunkter:
Fredag kl. 10.00 & kl. 16.30
Billetpris: 50 kr. i løssalg.
Grupperabat (min. 20 perso-
ner). Abb.

Tak Skæbne

Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: fra 7 år
Spilleperiode: 19/10
Spilletidspunkt: Kl. 14.00
Billetpris: 50 kr. i løssalg.
Grupperabat (min. 20 perso-
ner). Abb.

En, To, Glassko – Værsgo

Limfjordsteatret
Aldersgruppe: fra 3 til 9 år
Spilleperiode: 9/11
Spilletidspunkt: Kl. 14.00
Billetpris: 50 kr. i løssalg.
Grupperabat (min. 20 perso-
ner). Abb.

Robert & Julie

Team's Børneteater
Aldersgruppe: fra 6 til 12 år
Spilleperiode: 9/12 - 14/12
Spilledage & -tidspunkter:
Mandag til fredag kl. 9.00 &
kl. 11.00. Lørdag kl. 14.00
Billetpris: 50 kr. i løssalg.
Grupperabat (min. 20 perso-
ner). Abb.

TREKANTEN

Sebbersundvej 2 A
9220 Aalborg Øst
Billet tlf: 39 20 54 57

En Rigtig Nisse

Teatret Rosa
Aldersgruppe: fra 3 til 8 år
Spilleperiode: 11/11 - 22/11
Spilledage & -tidspunkter:
Alle dage kl. 9.30, kl. 11.00 &
kl. 13.30.
Billetpris: 50 kr.

AABENRAA PÆD-SEMINARIUM

Salen
Dr. Magrethesvej 11-13
6200 Aabenraa
Billet tlf: 86 24 05 72

Kan Man I Virkeligheden Flyve

Teater Refleksion
Aldersgruppe: fra 6 til 11 år
Spilleperiode: 12/11 - 13/11
Spilledage & -tidspunkter:
Tirsdag kl. 9.30 & kl. 11.00.
Onsdag kl. 19.00.
Billetpris: 50 kr.

Teater Refleksion

"Kan man i virkeligheden flyve"

Visuel dukke- og animationsforestilling om drengen Tom
og de vanskeligheder han har med at holde sin frodige fantasi i ave.

"Kan man i virkeligheden flyve" handler om fantasi, virkelighed og venskab,
og om at møde nye udfordringer og kunne vokse med dem.

Fortalt uden ord af musik, billeder, objekter, tegnefilm, dukker og skyggespil.

Pressen skrev: "formidabelt dukkespil", "ren magi og sand teaterkunst",
"kanonflot og æstetisk stilfuld".

For alle over 6 år

Turnéperiode: 16. sept. – 17. nov. 2002

Århus Festuge 2002:
Teater Refleksion
Sintrupvej 11a, Brabrand
Billetbestilling: 86 24 05 72

København den 5. – 9. nov.
Teatret Zeppelin
Valdemarsgade 15, Kbh. V
Billetbestilling: 33 22 04 78

"Prinsen og Tjeneren"

- en dukke- og animationsforestilling frit efter en historie af Thomas Winding,
fortalt med hænder, dukker, objekter og musik.

Pressen skrev: "morsomme hænder med masser af mening",
"Så opmuntrende opfindsomhed, så fin en præcision og så stor en sans for
fortælling", "et fantastisk univers på scenen", "sublimt udtryk".

Nomineret til Reumert-prisen for Årets Børneteaterforestilling.

Turnéperiode: Jan./feb. 2003

Teater Refleksion

Sintrupvej 11a · 8220 Brabrand · Tlf.: 86 24 05 72 · Fax: 86 24 05 93
E mail: refleksion@post7.tele.dk · www.refleksion.dk

BaggårdTeatret og Odense Teater

Dæmonernes port

- en japansk krimi om mord, voldtægt og jagten på sandheden.

9.1 - 15.2 2003
på Farinen,
Odense Teater

Medvirkende

Olaf Johannesen, Kim Jansson, Morten Hebbsgaard, Erik
Hovby Jørgensen, Christine Albrechtslund, Peter Michaelsen,
Tina Kruse Andersen, Bo Larsen samt en danser.

Iscenesættelse: Henrik Sartou Scenografi: Jesper Corneliussen

Billetpris skoler: 60 kr. (kl. 19.30 eller 12)
Billetter & information: BaggårdTeatret, tlf. 6221 4043

BaggårdTeatret på turné
Den barmhjertige samaritan / udsolgt
Stoneface (fra 6 år / få ledige dage i uge 10, 11, 12 & 15 2003)

textLAB løser

små og store opgaver vedrørende
tekst, foto og markedsføring/PR
- også opdatering af websider

Kontakt: Anne Marie Sørensen

tlf. 33 21 06 54, textlab@pc.dk

www.textlab.dk

Skiftedage i det jyske

Endnu en forhenstående formand for BørneTeaterSammenslutningen har forladt dansk børneteater. Steen Nørgaard, nu tidligere administrativ formand i det århusianske egnsteater Gruppe 38, bliver dog på de børnekulturelle jagtmarker, idet han er blevet ansat som regional børnekulturoordinator i Århus Amt og Århus Kommune. Blandt de første opgaver er styringen af konferencen »Tid til fordybelse« 13. september i Skanderborg.

I hans sted har Gruppe 38 ansat Elisabeth Wedderkopp som administrator. Hun kommer fra et lignende job hos Cantabile 2 i Vordingborg og har også erfaring fra diverse teaterprojekter i Århus, herunder som grundlægger af Entre Scenen. Elisabeth Wedderkopp har tillige været medlem af FAST's (Foreningen Af Små Teatre) forretningsudvalg.

Også Vibeke Illum Juul slår nu sine jobmæssige folder i den jyske hovedstad. Hun har som bekendt en fortid som spiller i såvel Møllen som Jakob Mendels Teater, men forlader en post som administrator i Teatret Trekanten i Vejle til fordel for en tilsvarende hos Svalegangen. Hos Trekanten har man så ansat Mia Fuglsang Holm som administrator. Hun er uddannet journalist med erfaring fra TV2 Østjylland, men kender børneteateret fra 90'ernes start, hvor hun arbejdede som instruktørassistent på Bådteatret og Rimfaxe.

NOTER & NAVNE

Undergrundens stiftere, Niels og Kaja Pihl, i aktion i »Lidt af Lohengrin«. Foto: Ole Tage Hartmann

Undergrunden i 25 år

Det myldrer med jubilæer i disse år i børneteatermiljøet, og det er jo et udtryk for både livskraft og stædighed, at så mange kan prale af et halvt århundrede eller mere i den gode sags tjeneste.

Kaja Pihl og Niels Pihl er og har alle årene været synonym med Undergrunden, der er den ældste aktive kammeropera i Danmark – udsprunget af 1970'ernes Århus, hvor Konservatoriets sangelever fik en for den tid uhyre progressiv dramatisk uddannelse.

I de første år var Undergrunden et fritidsensemble, fordi Pihlerne & Co. måtte tjene til dagen og vejen andetsteds i det musikalske miljø, og først i 1989 blev det et fuldtidsteater, takket være de små dukkeoperaer, der blev en salgssucces og stadig er den væsentligste del af teatrets repertoire.

Fra 1992-95 var Undergrunden – for eneste gang i sin levetid – stationært ensemble med egen scene i Odense og placeret under Musikloven. Teatret afbrød selv ordningen i 1995 i tilfredshed med de kommunale bevillinger og tog tilbage til hovedstaden, hvor den geografiske base siden har ligget i Værløse, mens den økonomiske ditto er kommet fra statslige bevillinger og en livlig turneaktivitet med op mod 250 opsøgende forestillinger årligt.

I indeværende sæson er Undergrunden RBOT-teater med støtte på en million, mens man tillige får 600.000 kroner fra musikdramatisk pulje

Midt i en festivaltid

Fra 13.-15. september er Horsens Børneteaterfestival atter klar til at fylde byens skoler og kulturhuse og teatre med kunst i børnehøjde. Helt gratis og ganske overvældende. Mere end 40 teatre med over 60 forskellige forestillinger og et opførelsestal på omkring 170 er der lagt op til. Foruden selvfølgelig debatforum og socialt samvær – ligesom Horsens Børneteaterpris på

25.000 gode danske kroner bliver uddelt lørdag aften med borgmesteren i spidsen.

Der har som vanligt været stor rift om billetterne både fra arrangører og de lokale entusiaster, men festivalleder Lone Wessel erklærer, at man selvfølgelig skal komme til eller kontakte festivalen for at se på de tiloversblevne muligheder, ligesom der erfaringen tro vil blive kastet en del uafhængte billetter i grams fra festivalens start.

Opdateret program på
www.boerneteaterfestival.hosens.dk
Information og billetbestilling på
telefon 70 11 14 11.

Fremstød i Skt. Petersborg

Dansk ASSITEJ er primus motor for det nordiske og internationale børneteater-samarbejde, og foruden at invitere udenlandske teaterfolk til den danske festival og koordinere udenlandske invitationer til danske børneteaterfolk er man også med til at arrangere

festivaler og støtte diverse projekter. Et af de nyeste skud på stammen er en nordisk-baltisk-russisk børneteaterfestival – støttet med nordiske midler – i Skt. Petersborg i Rusland i oktober 2003 i anledning af byens 300 års jubilæum, der tænkes afviklet efter den danske festival-model med forestillinger på områdets skoler, workshops m.m.

Forinden da vil dansk ASSITEJ dog sammen med det regionale teaterråd og de lokale teatre også være medspiller ved en international børneteaterfestival i Vestsjællands Amt i august 2003. Det er tanken at gøre den tilbagevendende og biennal - og 2005 er allerede dedikeret til H.C. Andersens 200 års dag.

Se mere på organisationens hjemmeside:
www.assistej.dk

Paraply for 56 børneteatre

BørneTeaterSammenslutningen (BTS) beholder status quo rent medlemsmæssigt – den nyligt afholdte generalforsamling på Dalum Landbrugsskole sagde nemlig goddag til Jomfru Ane Teatret og Barlindens Teater, mens Thy Teater og Gadesjakket har meldt sig ud af organisationen.

Jomfru Ane er tidligere mangeårigt medlem, mens Ole Barkentin forud for denne sæson var (sædeles) aktiv i DRT, men altså nu har dannet sit helt eget børneteater.

Det betyder, at BTS er paraply for 56 af de bedste og mest aktive danske børneteatre.

BørneTeaterSammenslutningen er både en arbejdsgr-

verorganisation (der forhandler overenskomster m.v.) og et kulturpolitisk samlingssted for børneteatrene – og man har nu iværksat planer om en ny struktur, der betyder meget tættere samarbejde med FAST, Foreningen Af Små Teatre – og måske endog på sigt en egentlig sammenlægning.

Indtil videre hedder formanden for BTS dog Michael Ramløse der blev enstemmigt genvalgt på generalsamlingen. Han bakkes det næste års tid op af en bestyrelse med følgende sammensætning: Sus Hauch (Bafida), Flemming Hansen (Odsherred Teater), Kristian Hald Jensen (Møllen) og Rikke Lund Heinesen (Artibus).

En god repræsentant

BørneTeaterSammenslutningens generalforsamling i slutningen af august benyttede lejligheden til at sige tak for et ualmindeligt langt tillidserhverv. Biba Schwoon har nemlig været organisationens repræsentant i RBOT - Det Rejsende Børneteater - helt fra RBOT's start i 1980 og altså i næsten 22 år, hvor hun det meste af tiden har haft plads i styrelse og forretningsudvalg. Og med stor viden og indsigt sat sit præg på diskussionerne og udviklingen i den amtskommunale støtteordning.

Men 1. marts i år blev Biba Schwoon så afløst i RBOT af skuespiller Lene Vestergård – for straks efter at blive shanghajt til at være BTS-suppleant for hende...

Biba Schwoon, der tidligere har været leder af Teatercentrum i mange år og sidder og har siddet i et hav af udvalg omkring dansk børneteater, fortsætter i BTS-regi bl.a. med at være medlem af det kvalitetsudvalg, der samarbejder med og evaluerer udvalgte teatres kunstneriske virke.

Biba Schwoon – 22 år som BTS-repræsentant i RBOT. Foto: Kurt Johansen

En prisværdig arrangør

Onsdag den 21. august var en særlig dag for Næstved Teaterforenings Børneteaterafdeling. Da modtog man nemlig Nykredit og Nyboligs Foreningspris 2002 for det store og frivillige arbejde med at »formidle professionelt levende teater til børn i Næstved Kommune«.

Med ære og diplom fulgte 7.000 kroner og pæne ord fra blandt andre byens borgmester, Henning Jensen.

Det er især den nuværende og tidligere formand for børneteaterudvalget, Jonna Gænsbøl og Ulla Hoeck, der i en lang årrække har trukket det store og prisværdige læs med at skaffe teateroplevelser til de små.

Jagten på ungdommen

Ungdommen er et attraktivt segment, fordi de forbruger med stor lyst og energi. De er også skattede på landets store teatre, der gerne så nogle flere af dem i publikumsstatistikkerne.

Derfor lancerede ti storkøbenhavnske teatre midt i august et fremstød, kaldet Reumert-ungdomspris for at få unge under 25 år i teatret. Gerne i flok.

For hvis de er mindst ti personer, kan de komme i teatret for 60 kr. pr. person inkl. gebyr. Tilbuddet gælder i princippet alle forestillinger – dog med et loft på 90.000 billetter. Initiativtagere er Hovedstadens Udviklingsråd (HUR) og Bikubenfonden.

Også landsdelsscenerne har kig på de unge og har kørt med diverse ungdomsrabatordninger udover de gængse. Og fra næste sæson kan unge under 25 og studerende komme ind i Aalborg for 60 kroner på ugens fire første dage.

I forvejen kører omkring 40 små teatre i København T25-projektet, der refererer til, at gruppeprisen får børn nu er nede på 25 kroner – og ydermere kommer to voksne gratis ind med de første ti små publikummer. Så er børnene da også vænnet

til, at man kan komme billigt i teatret, når de sidenhen skal frekventere voksenteatret...

Mens nye initiativer blomstrer, udsender ni små

stationære teatre i Stor-

københavn for fjerde gang deres såkaldte køkkenkalender – en nem og overskuelig oversigt over 29 børne-, ungdoms- og familieforestillinger. 15.000 kalendere sendes til institutioner, skoler, biblioteker m.fl. og med venlig hilsen fra Det Lille Teater, Vestvolden, AnemoneTeatret, Taastrup Teater, Teatret Zeppelin, Zangenbergs Teater, Comedievognens Broscene, Marionetteatret i Kgs. Have og Jytte Abildstrøms Teater

